

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO AKTUALIZACJI PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA POWIATU BIELSKIEGO

ZLECENIODAWCA:

STAROSTWO POWIATOWE w Bielsku - Białej
ul. Piastowska 40 43-300 Bielsko-Biała
e-mail: starosta@powiat.bielsko.pl, www.powiat.bielsko.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM KONSULTING,
ul. Golezowska 16/125, 43-300 Bielsko-Biała,
tel.: (0-33) 486 53 53, fax: (0-33) 486 54 54, kom. 513 100 869,
e-mail: biuro@eko-team.com.pl, www.eko-team.com.pl

SPIS TREŚCI:

1.	Wstęp	3
2.	Informacje o zawartości, głównych celach aktualizowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	4
2.1.	Lokalizacja terenu objętego aktualizacją planu.....	4
2.2.	Główne cele i zadania aktualizowanego dokumentu. Projektowany system gospodarki odpadami komunalnymi.	6
2.3.	Powiązania aktualizacji planu z innymi dokumentami. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia aktualizowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....	16
3.	Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	25
4.	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień aktualizowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	28
5.	Istniejący stan środowiska obszaru objętego Aktualizacją planu oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	30
5.1.	Położenie fizycznogeograficzne, geomorfologia.....	30
5.2.	Hydrografia.....	32
5.3.	Budowa geologiczna i warunki hydrogeologiczne.....	33
5.4.	Warunki przyrodniczo–krajobrazowe.....	35
5.5.	Warunki gospodarcze	36
5.6.	Istniejący stan gospodarki odpadami komunalnymi w powiecie bielskim oraz planowany system. Zidentyfikowane problemy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.	37
5.7.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń aktualizacji planu	41
6.	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko, jako całość i na poszczególne jego komponenty, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.	43
6.1.	Oddziaływanie na litosferę (powierzchnia terenu, rzeźba terenu, gleby).....	43
6.2.	Oddziaływanie na atmosferę (zanieczyszczenia, hałas, promieniowanie elektromagnetyczne i klimat)	44
6.3.	Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne.....	45
6.4.	Oddziaływanie na biosferę, oddziaływanie na formy ochrony przyrody i krajobrazu	45
6.5.	Oddziaływanie na ekologiczne warunki życia ludzi.....	47
6.6.	Podsumowanie potencjalnego oddziaływania Aktualizacji „Planu” na środowisko.....	48
6.7.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji aktualizowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	50
7.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w aktualizowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków technik lub luk we współczesnej wiedzy.....	52

8.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	54
9.	Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym	55

SPIS TABEL:

Tabela 1	Podstawowe dane statystyczne dotyczące poszczególnych gmin powiatu bielskiego...	6
Tabela 2	Wpływ kierunków działań określonych dla odpadów komunalnych w aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego, na poszczególne elementy środowiska	48

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1	Lokalizacja powiatu bielskiego na tle województwa śląskiego	4
Rysunek 2	Lokalizacja powiatu bielskiego na tle sąsiadujących powiatów	5
Rysunek 3	Podział administracyjny powiatu bielskiego	5
Rysunek 4	Podział województwa śląskiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi	23
Rysunek 5	Podział fizyczno-geograficzny województwa śląskiego	31
Rysunek 6	Główne Zbiorniki Wód Podziemnych województwa śląskiego	35
Rysunek 7	Lokalizacja powiatu bielskiego względem obszaru NATURA 2000	36

1. WSTĘP

Przedmiotem niniejszego opracowania jest identyfikacja i analiza prognozowanych oddziaływań na środowisko ustaleń dokumentu „Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego”.

Obowiązek sporządzenia niniejszej dokumentacji wynika z przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227), obowiązujących od dnia 15 listopada 2008 roku. Na podstawie wyżej wymienionej ustawy organ administracji publicznej opracowujący projekt planu gospodarki odpadami dla powiatu ma obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

Niniejsza dokumentacja stanowi część postępowania dotyczącego strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 46 Ustawy z dnia 3 października 2008 roku (Dz. U. Nr 199, poz. 1227).

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH AKTUALIZOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNymi DOKUMENTAMI

Głównym celem prognozy jest określenie możliwych skutków w środowisku, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji „Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego”. Prognoza jest dokumentem wskazującym na możliwe negatywne skutki w środowisku, które nastąpią w wyniku realizacji planu i formułującym zalecenia dotyczące minimalizacji negatywnych skutków oraz przeciwdziałania tym skutkom. Ponadto niniejsza prognoza stanowi dokument wspierający proces decyzyjny i procedurę konsultacji planu.

2.1. Lokalizacja terenu objętego aktualizacją planu

Obszar powiatu bielskiego leży w południowej części województwa śląskiego, na granicy z województwem małopolskim.

Rysunek 1 Lokalizacja powiatu bielskiego na tle województwa śląskiego

Graniczy z powiatami: żywieckim, cieszyńskim, pszczyńskim, oświęcimskim i wadowickim oraz miastem Bielsko-Białą.

Rysunek 2 Lokalizacja powiatu bielskiego na tle sąsiadujących powiatów

Gminy wchodzące w skład powiatu okalają tereny Miasta Bielska-Białej, stanowiącego odrębny powiat grodzki. Obszar powiatu bielskiego wynosi 459 km², co stanowi ok. 3,7% całości powierzchni województwa śląskiego. Liczba ludności powiatu wynosi 151 500 mieszkańców, czyli 3,2% ludności województwa. W skład powiatu wchodzi:

- Gmina miejska: Szczyrk
- Gminy miejsko-wiejskie: Czechowice-Dziedzice i Wilanowice
- Gminy wiejskie: Bestwina, Buczkowice, Jasienica, Jaworze, Kozy, Porąbka i Wilkowice

W opracowaniu wykorzystano mapy cyfrowe IMAGIS (R)

Rysunek 3 Podział administracyjny powiatu bielskiego

Z końcem 2008 roku (stan na 31 grudnia 2008 roku – wg danych GUS) powiat bielski był zamieszkiwany przez 153 766 osób. Znaczna część ludności zamieszkuje w strefach zwartej zabudowy.

W tabeli poniżej zestawiono dane dotyczące powierzchni oraz ludności poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu bielskiego:

Tabela 1 Podstawowe dane statystyczne dotyczące poszczególnych gmin powiatu bielskiego

Gmina	Powierzchnia [ha]	Ilość mieszkańców		
		2003 rok	2007 rok	2008 rok
Bestwina	3 792	10 308	10 612	10 716
Buczkowice	1 946	10 446	10 641	10 688
Czechowice-Dziedzice	6 648	43 173	43 425	43 621
Jasienica	9 176	19 745	20 867	21 107
Jaworze	2 110	6 280	6 578	6 665
Kozy	2 674	11 263	11 780	11 947
Porąbka	6 443	14 627	14 940	14 996
Szczyrk	3 907	5 617	5 715	5 735
Wilamowice	5 734	14 721	15 471	15 705
Wilkowice	3 440	11 887	12 426	12 586
Ogółem Powiat	45 870	148 067	152 455	153 766

2.2. Główne cele i zadania aktualizowanego dokumentu. Projektowany system gospodarki odpadami komunalnymi.

Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego zawiera:

- spełnienie wymogów prawnych wynikających z zapisów aktów prawnych prawa polskiego, prawa lokalnego, Krajowego planu gospodarki odpadami 2010 (Kpgo2010), Aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego
- określenie stanu oraz perspektyw gospodarki odpadami na terenie powiatu, optymalne gospodarowanie przestrzenią i zasobami środowiska, uwzględniając przede wszystkim zdrowotność społeczeństwa oraz ochronę gleb, zasobów wodnych i powietrza
- wskazanie kierunku przewidywanych zmian zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności z zasadami zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczania ich ilości i negatywnego oddziaływania na środowisko, a także ich odzysku, recyklingu i unieszkodliwiania
- przedstawienie propozycji działań zmierzających do przebudowy systemu gospodarki odpadami na terenie powiatu pod kątem spełnienia standardów wymaganych prawem w zakresie gospodarowania odpadami w określonej perspektywie czasowej

- aktualizację strategii rozwoju gospodarki odpadami w powiecie bielskim sformułowanej w postaci planu gospodarki odpadami, zapewniającej minimalizację wytwarzania odpadów oraz wdrożenie nowoczesnej, zgodnej z wymaganiami ochrony środowiska, organizacji ich odzysku i unieszkodliwiania
- określenie zadań w zakresie gospodarki odpadami na szczeblu powiatu

Główne cele aktualizacji PGO dla powiatu bielskiego, do osiągnięcia w zakresie gospodarki odpadami, stanowią:

- w zakresie odpadów komunalnych
 - objęcie do końca 2010 r. 100% mieszkańców gmin powiatu zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych
 - objęcie do końca 2010 r. wszystkich mieszkańców powiatu umowami na odbieranie odpadów komunalnych
 - zapewnienie wszystkim mieszkańcom możliwości selektywnego zbierania odpadów (dalszy rozwój systemu zbierania surowców wtórnych w systemie pojemnikowym i workowym), rozwój systemu zbierania odpadów biodegradowalnych, wielkogabarytowych i niebezpiecznych
 - utworzenie na terenie gmin wchodzących w skład powiatu bielskiego Gminnych Punktów Zbierania Odpadów Niebezpiecznych
 - osiągnięcie do końca 2010 r. poziomu selektywnego zbierania odpadów w wysokości minimum 15%, natomiast do końca 2018 r. – 25%
 - zmniejszenie do końca 2014 r. do max 85% wskaźnika masy składowanych odpadów komunalnych w stosunku do ogólnej masy wytworzonej w skali roku
 - rozwój innych niż składowanie technologii zagospodarowania i przekształcania odpadów
 - dążenie do podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu w zakresie właściwego gospodarowania odpadami
- w zakresie gospodarowania odpadami biodegradowalnymi wydzielonymi ze strumienia odpadów komunalnych:
 - osiągnięcie do 2010 r. maksymalnie 75% wskaźnika masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r., co oznacza ograniczenie do maksymalnie 8 136 Mg masy składowanych odpadów ulegających biodegradacji
 - osiągnięcie do 2013 r. maksymalnie 50%, natomiast do 2020 r. maksymalnie 35% wskaźnika masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r., co oznacza ograniczenie do maksymalnie 5 424 Mg w 2013 r. i do maksymalnie 3 796 Mg w 2020 r. masy składowanych odpadów ulegających biodegradacji
 - dopuszczenie do składowania od dnia 1 stycznia 2013 r. odpadów z grupy 20 dla których ciepło spalania wynosi max 6 MJ/kg s.m., TOC – 5 % s.m. a straty przy prażeniu – 8% s.m.

- w zakresie odpadów opakowaniowych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych:
 - ograniczenie ilości powstających odpadów opakowaniowych
 - zwiększenie stopnia selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych z gospodarstw domowych
- w zakresie odpadów z sektora gospodarczego
 - zapobieganie powstawaniu odpadów, ograniczenie ich ilości i negatywnego oddziaływania na środowisko
 - zgodny z zasadami ochrony środowiska odzysk odpadów, jeśli nie udało się zapobiec ich powstawaniu
 - zgodne z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwianie odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec i których nie udało się poddać odzyskowi
 - minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych
 - zwiększanie udziału odpadów niebezpiecznych poddanych procesom odzysku i procesom unieszkodliwiania
 - edukacja ekologiczna wytwórców odpadów niebezpiecznych w zakresie zagrożeń wynikających z niekontrolowanego przedostawania się odpadów niebezpiecznych do środowiska
- w zakresie odpadów niebezpiecznych podlegających szczególnym zasadom gospodarowania
 - całkowite wycofanie z użytkowania do 30 czerwca 2010 r. urządzeń i instalacji zawierających PCB o stężeniu powyżej 0,005% wagowo
 - kontrolowane oczyszczenie z PCB transformatorów oraz unieszkodliwienie w całości kondensatorów oraz olejów zawierających PCB do dnia 31 grudnia 2010 r.
 - rozwój systemu selektywnego zbierania i metod odzysku olejów odpadowych, w szczególności z sektora małych i średnich przedsiębiorstw
 - osiągnięcie i utrzymanie w latach 2008-2014 poziomu: odzysku w wysokości 50% wprowadzanych olejów smarowych, recyklingu w wysokości 35% wytwarzanych zużytych olejów smarowych
 - rozwój systemu selektywnego zbierania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych, w szczególności ze źródeł rozproszonych
 - zakaz wprowadzania do obrotu, począwszy od 2008 r.: o baterii lub akumulatorów, które zawierają powyżej 0,0005 % wagowo rtęci, bez względu na to, czy są one wmontowane do urządzeń (z wyłączeniem ogniw guzikowych z zawartością rtęci nie wyższą niż 2% wagowo), baterii lub akumulatorów przenośnych, które zawierają powyżej 0,002 % wagowo kadmu, w tym tych, które są wmontowane do urządzeń (z wyłączeniem baterii i akumulatorów stosowanych w systemach awaryjnych i alarmowych, sprzęcie medycznym i elektronarzędziach)
 - osiągnięcie minimalnego poziomu zbierania zużytych baterii i akumulatorów (w tym akumulatorów Ni-Cd) w wysokości 25% do 2012 r. i 45% w 2016 r.

- podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych
- osiągnięcie minimalnych poziomów odzysku i recyklingu pojazdów przyjętych do stacji demontażu w skali roku: do końca 2014 r. odpowiednio dla odzysku 75% masy pojazdów wyprodukowanych przed dniem 1 stycznia 1980 r. oraz 85% dla pozostałych pojazdów, dla recyklingu 70% masy pojazdów wyprodukowanych przed dniem 1 stycznia 1980 r. oraz 80% dla pozostałych pojazdów; od 2015 r. odpowiednio dla odzysku 95% masy pojazdów, dla recyklingu 85% masy pojazdów
- osiągnięcie w jak najszybszym terminie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4 kg/rok w przeliczeniu na mieszkańca i osiągnięcie w jak najszybszym terminie poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu w wysokości:
 - dla zużytego sprzętu powstałego z wielkogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego i automatów do wydawania:
poziomu odzysku w wysokości 80 % masy zużytego sprzętu
poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 75 % masy zużytego sprzętu
 - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu teleinformatycznego, telekomunikacyjnego i audiowizualnego:
poziomu odzysku w wysokości 75 % masy zużytego sprzętu
poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 65 % masy zużytego sprzętu
 - dla zużytego sprzętu powstałego z małogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego, sprzętu oświetleniowego, narzędzi elektrycznych i elektronicznych, z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych, zabawek, sprzętu rekreacyjnego i sportowego oraz przyrządów do nadzoru i kontroli:
poziomu odzysku w wysokości 70 % masy zużytego sprzętu
poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 50 % masy zużytego sprzętu
 - dla zużytych gazowych lamp wyładowczych – poziomu recyklingu części składowych materiałów i substancji pochodzących ze zużytych lamp w wysokości 80 % masy tych zużytych lamp
- ograniczenie oddziaływania azbestu na środowisko i sukcesywnej eliminacji wykorzystywanych wyrobów zawierających azbest
- zwiększenie poziomu selektywnego zbierania zużytych opon
 - osiągnięcie i utrzymanie w latach 2009-2014 poziomu:
 - odzysku w wysokości 75 % wprowadzanych opon
 - recyklingu w wysokości 15 % wytwarzanych zużytych opon
 - osiągnięcie w 2018 roku poziomu:
 - odzysku w wysokości 100 % wprowadzanych opon

→ recyklingu w wysokości 20 % wytwarzanych zużytych opon

- wyeliminowanie procedury składowania zużytych opon i ich niekontrolowanego spalania w instalacjach nie przeznaczonych do tego celu
- zwiększenie poziomu selektywnego zbierania odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej
 - osiągnięcie w 2010 r. poziomu odzysku w wysokości 50 % wytwarzanych odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej
 - osiągnięcie w 2018 r. poziomu odzysku w wysokości 80 % wytwarzanych odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

Główne kierunki działań, wskazane w Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego:

- wspieranie działań podejmowanych przez instytucje publiczne i podmioty prywatne, które przyczynią się do ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów, zwiększenia ilości odpadów poddawanych odzyskowi, w tym recyklingowi, a co za tym idzie – zmniejszenia ilości odpadów kierowanych na składowiska
- wspieranie wprowadzania nisko odpadowych technologii produkcji oraz zapewniających wykorzystanie możliwie wszystkich składników zastosowanych surowców
- promowanie wdrażania systemu zarządzania środowiskowego
- intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej minimalizację powstawania odpadów i właściwego postępowania z nimi oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno-edukacyjnej w tym zakresie
- wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania
- weryfikacja lokalizacji dotychczas istniejących składowisk odpadów oraz eliminowanie uciążliwości dla środowiska związanych z ich składowaniem, w tym zamykanie i rekultywacja składowisk nie spełniających wymogów prawa
- wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów
- stymulowanie tworzenia proekologicznych wzorców postępowania mieszkańców i przedsiębiorców poprzez edukację (edukacja ekologiczna w celu promocji produktów bez opakowań, w opakowaniach wielokrotnego użytku i takich, które generują mniejsze ilości odpadów, edukacja ekologiczna w zakresie prawidłowych metod postępowania z odpadami niebezpiecznymi)
- kontrolowanie na poziomie gminnym stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z firmami zajmującymi się zbiórką odpadów
- ograniczenia negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko przez mieszkańców poprzez zagospodarowywanie przez nich we własnym zakresie części odpadów

ulegających biodegradacji, przez co zmniejsza się ilość tych odpadów kierowanych na składowiska

- dążenie do objęcia ogółu mieszkańców zorganizowanym odbiorem odpadów
- zwiększanie efektywności selektywnej zbiórki odpadów oraz zwiększanie obszarów objętych selektywną zbiórką
- opracowanie na poziomach gminnych planu rozwoju selektywnego zbierania odpadów, który powinien obejmować opis i sposób jego prowadzenia, w tym również rodzaje i wielkości stosowanych pojemników lub worków oraz częstotliwość zbierania dla następujących frakcji odpadów komunalnych:
 - odpadów zielonych z ogrodów i parków
 - odpadów kuchennych ulegających biodegradacji
 - papieru i tektury
 - odpadów opakowaniowych ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe
 - tworzyw sztucznych i metali
 - odpadów niebezpiecznych w podziale na: zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, przeterminowane leki, chemikalia (farby, oleje odpadowe, itd.)
 - odpadów wielkogabarytowych
 - odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych
- tworzenie Gminnych Punktów Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (GPZON) w gminach powiatu
- rozbudowa infrastruktury technicznej w zakresie sortowania i recyklingu odpadów opakowaniowych
- kontrolowanie przez gminy sposobów i zakresu wypełniania przez podmioty posiadające zezwolenia na odbiór i transport odpadów zawartych w tych zezwoleniach ustaleń, w szczególności dotyczących miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów
- kontrolowanie na poziomie gminnym wypełniania przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, ustaleń zawartych w tych zezwoleniach odnośnie metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów
- dążenie do utworzenia, zgodnie z wytycznymi zawartymi w aktualizacji „Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego” – projekt tzw. Regionu Nr 2 – Gospodarki odpadami komunalnymi
- zwiększenie efektywności zbiórki odpadów niebezpiecznych poprzez sieć handlową, np. apteki, sklepy z farbami, środkami ochrony roślin itp
- kontrola właściwego postępowania z odpadami budowlanymi
- systematyczne działania w kierunku likwidacji pojawiających się „dzikich składowisk”
- prowadzenie bieżących kontroli warunków zawartych w wydanych decyzjach z zakresu gospodarki odpadami

- wdrażanie proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów niebezpiecznych w oparciu o najlepsze dostępne techniki (BAT)
- rozwój systemu zbierania odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych (małe i średnie przedsiębiorstwa)
- unieszkodliwianie/dekontaminacja odpadów zawierających PCB w specjalistycznych instalacjach
- rozwój sieci zbierania olejów odpadowych w ramach działalności punktów zbierania odpadów niebezpiecznych, warsztatów samochodowych
- budowa nowych punktów zbierania i stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji
- wzmocnienie kontroli przedsiębiorców w zakresie właściwego postępowania z odpadami
- rozwijanie systemu zbierania zużytych akumulatorów i baterii poprzez specjalistyczne punkty gromadzenia tworzone w szkołach, sklepach RTV, stacjach serwisowych
- monitorowanie ilości powstających odpadów medycznych i weterynaryjnych w placówkach medycznych
- realizacja programów usuwania wyrobów zawierających azbest, w tym prowadzenie akcji informacyjnych o dostępnych źródłach finansowania takich inwestycji
- opracowanie aktualizacji powiatowego i gminnych programów usuwania wyrobów azbestowych
- rozszerzenie mechanizmów finansowych wspierających demontaż oraz unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest występujących w miejscach publicznych i indywidualnych gospodarstwach domowych
- rozwój mechanizmów finansowych wspierających demontaż oraz unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest występujących w miejscach publicznych i gospodarstwach domowych
- prowadzenie akcji informacyjnych w zakresie możliwości finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest, adresów firm mogących dokonywać demontażu tych wyrobów oraz zagrożenia zdrowia związanego z samodzielnym prowadzeniem tych prac
- monitoring prawidłowego postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest, obejmujący między innymi indywidualnych posiadaczy i firmy dokonujące demontażu tych wyrobów, w szczególności poprzez współpracę powiatowych służb ochrony środowiska i służb nadzoru budowlanego
- prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie prawidłowego postępowania z przeterminowanymi środkami ochrony roślin i opakowaniami po tych środkach z bieżącej dystrybucji i stosowania
- kontrola właściwego postępowania ze zużytymi oponami, w szczególności wśród podmiotów zajmujących się wymianą opon
- uwzględnianie zagadnień właściwego zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych na etapie planowania inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków

- promowanie wśród mieszkańców powiatu (zabudowa jednorodzinna) wykorzystywania we własnym zakresie odpadów zielonych i innych odpadów ulegających biodegradacji w sposób zgodny z zasadami ochrony środowiska
- rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów zielonych i odpadów kuchennych ulegających biodegradacji na terenach zwartej zabudowy

W celu spełnienia wymagań ustawowych w zakresie osiągnięcia wymaganych poziomów zbierania, odzysku i recyklingu odpadów komunalnych, w tym w szczególności odpadów biodegradowalnych, opakowaniowych, wielkogabarytowych i niebezpiecznych oraz mając na uwadze zapisy zawarte w aktualizacji „Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego” przewiduje się w ramach „Planu”, że funkcjonujący obecnie system gospodarki odpadami komunalnymi wymagał będzie modyfikacji. Związane to jest z faktem planowanego utworzenia tzw. Regionu Nr 2 – Gospodarki odpadami komunalnymi, w skład którego wchodzi wszystkie gminy powiatu bielskiego oraz gmina Bielsko-Biała.

System gospodarki odpadami komunalnymi w Regionie Nr 2 oparty będzie na funkcjonujących obiektach zagospodarowania odpadów, tj.:

- składowisku Zakładu Gospodarki Odpadami SA., Bielsko-Biała, ul. Krakowska
- Gminnym Składowisku Odpadów Komunalnych, Wilkowice, ul. Woprowska
- sortowni ręcznej w Wilkowicach (przepustowość 400 Mg/rok) – obecnie w fazie realizacji

oraz obiektach planowanych:

- sortowni odpadów w Bielsku – Białej,
- GPZON w Bielsku – Białej,
- Magazynu odpadów niebezpiecznych w Bielsku – Białej,
- Punktu rozbiórki odpadów wielkogabarytowych i przeróbki gruzu w Bielsku- Białej,
- Kompostowni w Czechowicach – Dziedzicach lub w Bielsku – Białej,
- Stacji przeładunkowej odpadów w Czechowicach – Dziedzicach.

Jak wynika z powyższego zestawienia tylko niewielka część zadań inwestycyjnych będzie realizowana na terenie powiatu bielskiego – znaczna część obiektów gospodarowania odpadami zlokalizowana jest lub będzie realizowana poza terenem powiatu, tj. na terenie miasta Bielsko – Biała.

Część gmin powiatu bielskiego podjęła już decyzje (uchwały Rady Gminy) o przystąpieniu do udziału w realizacji zadania „Budowa kompleksowego systemu gospodarki odpadami dla miasta Bielsko-Biała i gmin powiatu bielskiego”.

Celem realizacji przedsięwzięcia jest rozbudowa infrastruktury gospodarki odpadami przy składowisku w Bielsku-Białej (ul. Krakowska 315 d). Projekt uzyskał dofinansowanie z Funduszu Spójności. „Zakład Gospodarki Odpadami” S.A. w Bielsku – Białej posiada dwa składowiska odpadów (w Bielsku- Białej przy ul. Krakowskiej 315 d). Jedno z nich o pow. około 11,6 ha tzw. „stare” składowisko odpadów zostało zamknięte w czerwcu 2003 r., a jego rekultywacja przewidziana jest w ramach ww. projektu. Projekt będzie obejmować m.in. następujące obiekty i elementy technologiczne:

- Obiekty Zakładu

- budynek sortowni z linią sortowniczą dla odpadów zmieszanych i odpadów zebranych selektywnie o przepustowości 70 000 Mg/rok
- kompostownia zamknięta przykryta membraną o wydajności 15 000 Mg/rok
- magazyn odpadów „bio” i materiału strukturalnego
- magazyn surowców
- magazyn odpadów niebezpiecznych
- budynek wagowy
- myjka ciśnieniowa do podwozi
- punkt rozbiórki odpadów gabarytowych, wraz ze strefą przeróbki gruzu
- II sektor składowania odpadów balastowych o powierzchni 4,72 ha
- infrastruktura towarzysząca
- Ponadto do prawidłowego funkcjonowania zakładu zakupiony zostanie następujący sprzęt towarzyszący:
 - samochody hakuwe, kompaktor, spychacz gąsienicowy, ładowarki, przyczepa
 - kontenery, zmiatarka, sito, przerzucarka, rozdrabniarka do gruzu i odpadów wielkogabarytowych.

W ramach Projektu przeprowadzona zostanie rekultywacja „starego” składowiska o pow. 11,6 ha. Całkowite koszty realizacji Projektu zostały skalkulowane na poziomie ok. 82,8 mln złotych.

Projekt „Planu” zakłada, że odpady komunalne wytwarzane na terenie powiatu bielskiego powinny być zbierane w sposób selektywny z wydzieleniem:

- odpadów zielonych z ogrodów i parków, odpadów ulegających biodegradacji z targowisk
- papieru, tworzyw sztucznych, metali i opakowań szklanych (z podziałem na szkło bezbarwne i kolorowe)
- odpadów kuchennych ulegających biodegradacji (do czasu uruchomienia na terenie województwa śląskiego Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów)
- odpadów wielkogabarytowych (np. mebli)
- odpadów z budowy, remontów i demontażu odpadów budowlanych
- przeterminowanych leków
- zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
- zużytych baterii i akumulatorów
- pozostałych odpadów niebezpiecznych (m. im. olejów odpadowych, chemikaliów, itp.)

Pozostała część strumienia odpadów komunalnych, zgodnie z założeniami projektu „Planu”, może być zbierana łącznie jako odpady zmieszane. W zależności od istniejących możliwości technologicznych, część odpadów zmieszanych powinna być poddawana procesowi sortowania w celu dokładniejszego wydzielenia surowców wtórnych i odpadów niebezpiecznych. Pozostały strumień odpadów zmieszanych, a także pozostałość po procesach

sortowania, powinny być kierowane na składowisko do czasu uruchomienia na terenie województwa śląskiego Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów (planowanego w „Aktualizacji planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego”).

Powstające w gospodarstwach domowych odpady ulegające biodegradacji oraz odpady ulegające biodegradacji z targowisk, ogrodów i parków, zgodnie z założeniami aktualizacji „Planu”, powinny być zbierane, jako odrębny strumień odpadów i kierowane do funkcjonujących i planowanych kompostowni.

Odpady opakowaniowe powinny być zbierane w sposób selektywny z rozdziałem na:

- papier i tekturę
- szkło bezbarwne
- szkło kolorowe
- metale
- tworzywa sztuczne
- opakowania wielomateriałowe

System gospodarki odpadami opakowaniowymi wytwarzanymi w gospodarstwach domowych powinien opierać się na funkcjonującym już na terenie powiatu systemie pojemnikowym i workowym. Powinien on również obejmować punkty skupu surowców wtórnych (dotyczy to głównie metali). Zebrane odpady opakowaniowe, po ewentualnym doczyszczeniu w funkcjonującej sortowni, powinny być poddane recyklingowi lub odzyskowi zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Odpady wielkogabarytowe (np. meble) powinny być kierowane do planowanej do utworzenia instalacji demontażu, w których nastąpi rozbiórka i wydzielenie surowców wtórnych. Pozostałość jako balast powinna zostać skierowana na składowisko do czasu uruchomienia Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów.

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych powinny być zbierane selektywnie poprzez system specjalistycznych pojemników, worków i kontenerów przez firmy posiadające stosowne zezwolenia.

Odpady niebezpieczne zawarte w odpadach komunalnych powinny zostać wydzielone ze strumienia odpadów komunalnych „u źródła”, a następnie przekazane do istniejących i planowanych do utworzenia Gminnych Punktach Zbierania Odpadów Niebezpiecznych lub odbierane przy użyciu mobilnych punktów zbierania. W przypadku niektórych rodzajów odpadów niebezpiecznych możliwe jest również wykorzystanie innych miejsc zbierania, tj.: apteki (przeterminowane leki), punkty serwisowe (oleje odpadowe, zużyte baterie i akumulatory przenośne) oraz sklepy (zużyte baterie i akumulatory przenośne, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny). Odpady niebezpieczne zebrane w punktach i innych miejscach zbierania powinny być kierowane, z wykorzystaniem specjalistycznego transportu do specjalistycznych instalacji odzysku lub unieszkodliwiania.

W Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego określono następujące zadania do zrealizowania:

- Działalność edukacyjna w zakresie selektywnej zbiórki odpadów i ograniczania ich powstawania

- Sporządzenie sprawozdań z realizacji powiatowego planu gospodarki odpadami
- Aktualizacja powiatowego planu gospodarki odpadami
- Aktualizacja programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla powiatu bielskiego
- Dofinansowanie usuwania azbestu z budynków mieszkalnych na terenie powiatu
- Wspomaganie akcji porządkowych

2.3. Powiązania aktualizacji planu z innymi dokumentami. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia aktualizowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

W dokumentacjach wyższego szczebla, dotyczących PGO, określono problematykę związaną z gospodarką odpadami na poszczególnych szczeblach: krajowym i wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Problematyka odpadów zawartych w wymienionych dokumentacjach jest zgodna z obowiązującymi w Polsce i Unii Europejskiej przepisami prawa i dotyczy wszystkich rodzajów odpadów, a mianowicie odpadów komunalnych, odpadów innych niż niebezpieczne i odpadów niebezpiecznych. W dokumentacjach tych określono cele krótkookresowe, długookresowe i perspektywiczne systemu gospodarki odpadami na poszczególnych szczeblach (krajowym, wojewódzkim, powiatowym, gminnym). Cele krótkookresowe obejmują podjęcie różnorodnych zadań czasowo na okres do 2009 r., cele długookresowe obejmują rozwój i intensyfikację działań podjętych w zadaniach krótkookresowych a zadania perspektywiczne zakładają ostateczne rozwiązania dotyczące gospodarowania odpadami w poszczególnych regionach.

Cele ochrony środowiska, w tym w zakresie gospodarki odpadami, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia aktualizowanego dokumentu (aktualizacja planu) określone zostały m. in. w niżej wymienionych dokumentacjach tj.:

- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami na 2010 r.
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego - aktualizacja
- Program ochrony środowiska dla powiatu bielskiego - aktualizacja

Najważniejszym celem polityki ekologicznej państwa w zakresie gospodarki odpadami jest:

- zapobieganie powstawaniu odpadów poprzez redukcję ilości powstających odpadów „u źródła”,
- ponowne wykorzystanie odpadów,
- bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów niewykorzystanych oraz odzyskiwanie surowców.

Kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami wykorzystane w projekcie planu gospodarki odpadami, a wynikające z polityki ekologicznej państwa:

- intensyfikacja edukacji ekologicznej promująca minimalizację powstawania odpadów i właściwego postępowania nimi,
- objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanymi systemami zbierania odpadów,
- wspieranie działań przyczyniających się do ograniczania ilości wytwarzanych odpadów oraz zwiększające ilości odpadów poddanych odzyskowi,
- wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzyskiwania i unieszkodliwiania odpadów.

Drugim dokumentem wykorzystanym w aktualizacji planu jest Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010, z następującymi celami głównymi:

- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów,
- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich krajowych składowisk niespełniających wymagań technicznych,
- Stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami w Polsce.

Dodatkowe cele i zadania w zakresie zbierania i transportu odpadów komunalnych

- C 1.** Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców najpóźniej do końca 2007 roku
- C 2.** Zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2007 roku

Zadania do zrealizowania, w celu osiągnięcia powyższych celów

- Z 1.** Kontrolowanie przez gminy stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, co powinno skutkować objęciem stosownymi umowami lub decyzjami 100% mieszkańców kraju
- Z 2.** Kontrolowanie przez gminy sposobów i zakresu wypełniania przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości – ustaleń zawartych w ww. zezwoleniach dotyczących metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów
- Z 3.** Doskonalenie systemu ewidencji wytwarzanych, poddawanych odzyskowi oraz unieszkodliwianiu odpadów komunalnych

Dodatkowe cele i zadania w zakresie zmniejszenia ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów komunalnych

- C 3.** Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko odpadów, aby nie było składowanych
 - w 2010 roku więcej niż 75%

- w 2013 roku więcej niż 50%
- w 2020 roku więcej niż 35%

masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku

- C 4.** Zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do maksymalnie 85% wytworzonych odpadów do końca 2014 roku
- C 5.** Zredukowanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne, do maksymalnie 200 do końca 2014 roku

Zadania do zrealizowania, w celu osiągnięcia powyższych celów

- Z 1.** Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania następujących frakcji odpadów komunalnych: odpady zielone z ogrodów i parków, papier i makulatura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itp.), odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe, tworzywa sztuczne i metale, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, przeterminowane leki, chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe), meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlano – remontowe.

Plan Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego, zaktualizowany w 2009 roku zakłada następujące główne cele do zrealizowania:

- Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów w stosunku do tempa wzrostu gospodarczego województwa,
- Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności wdrożenie systemu odzysku energii z odpadów, zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska,
- Prowadzenie, zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska i normami europejskimi, systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- Zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów, w tym w szczególności odpadów biodegradowalnych, wielkogabarytowych i niebezpiecznych,
- Zamknięcie do końca 2009 roku wszystkich składowisk, które nie spełniają odpowiednich przepisów,
- Wyeliminowanie procedur nielegalnego składowania i zagospodarowania odpadów,
- Optymalne wykorzystanie pojemności istniejących składowisk spełniających wymagania w celu maksymalnego wydłużenia okresu ich eksploatacji,
- Zapewnienie niezbędnej ilości instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- Zapewnienie wiarygodnego i obszernego monitoringu pozwalającego na diagnozowanie potrzeb w zakresie gospodarowania odpadami w województwie,
- Zwiększenie działań kontrolnych i skuteczną egzekucją prawa.

Dla odpadów komunalnych w Planie Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego sformułowano następujące szczegółowe cele:

Do roku 2010

- Objęcie wszystkich mieszkańców województwa umowami na odbieranie odpadów komunalnych
- zapewnienie wszystkim mieszkańcom województwa możliwości selektywnego zbierania odpadów
- ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji do poziomu 75% wagowo tych odpadów w stosunku do ich ilości wytwarzanych w 1995 roku
- uzyskanie znaczących efektów w selektywnym zbieraniu odpadów:
 - niebezpiecznych do poziomu 50% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych
 - wielkogabarytowych, w tym wyrobów AGD i elektronicznego, do poziomu 40% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych
 - przydatnych do recyklingu, w tym odpadów opakowaniowych, wchodzących w skład strumienia odpadów komunalnych, do poziomu 10% ich ilości zawartych we strumieniu odpadów komunalnych
 - remontowo – budowlanych ze strumienia odpadów komunalnych do poziomu 50%
- ostateczne uporządkowanie do 2009 roku stanu składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, w tym zamknięcie składowisk nie spełniających wymagań lokalizacyjnych oraz wymagań technicznych w zakresie budowy i eksploatacji
- zmniejszenie ilości składowanych odpadów komunalnych do poziomu 85% w stosunku do ilości odpadów wytwarzanych
- utworzenie organizacyjnych struktur ponadgminnych, zarządzających gospodarką odpadami komunalnymi w ramach regionalnych systemów
- wdrożenie i rozwój innych niż składowanie technologii zagospodarowania odpadów, w tym technologii biologicznego i termicznego przekształcenia
- podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa

Do roku 2018

- ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji do poziomu 50% tych odpadów w 2013 roku oraz 35% w roku 2020 w stosunku do ich ilości wytwarzanych w 1995 roku
- dalszy wzrost efektów selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych:
 - w 2015 roku do poziomu 80% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych
 - w 2018 roku do poziomu 90% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych
- dalszy wzrost efektów selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych, w tym wyrobów AGD i i sprzętu elektronicznego do poziomu:

- 70% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych w 2015 roku
 - 90% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych w 2018 roku
- dalszy wzrost efektów selektywnego zbierania odpadów przydatnych do recyklingu, w tym odpadów opakowaniowych wchodzących w strumień odpadów komunalnych do poziomu:
 - 15% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych w 2015 roku
 - 20% ich ilości zawartych w strumieniu odpadów komunalnych w 2018 roku
- wzrost efektów selektywnego zbierania odpadów budowlano – remontowych wchodzących w strumień odpadów komunalnych do poziomu 80%
- zapewnienie w maksymalnym stopniu przetwarzania odpadów metodami biologicznymi i termicznymi poprzez wdrożenie regionalnych, kompleksowych rozwiązań
- zmniejszenie ilości składowanych odpadów komunalnych do poziomu 60% w stosunku do ilości odpadów wytarzanych

Dla odpadów pozostałych (w tym odpadów specyficznych) w Planie Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego sformułowano następujące szczegółowe cele i kierunki działań:

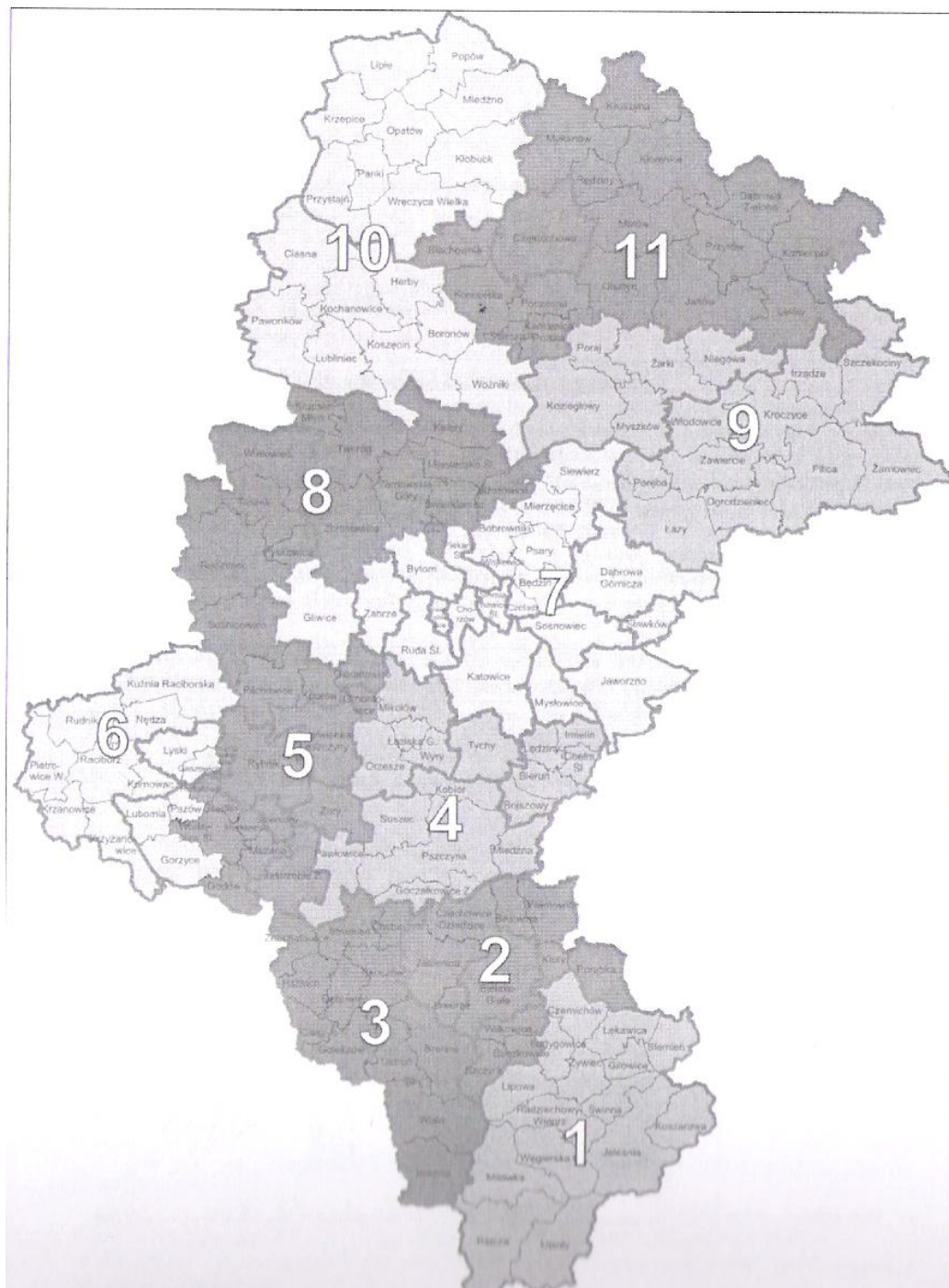
- w zakresie zużytych baterii i akumulatorów
 - edukacja mieszkańców w zakresie selektywnego zbierania zużytych baterii i akumulatorów, dostępnych systemów zbierania oraz ich roli w gospodarowaniu tymi odpadami
 - rozwijanie systemu zbierania zużytych baterii i akumulatorów poprzez specjalistyczne punkty gromadzenia tworzone w placówkach oświatowych, sklepach AGD i RTV, stacjach serwisowych oraz punktach zbierania odpadów niebezpiecznych
 - prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnych w zakresie zagrożeń wynikających z nieprawidłowego postępowania ze zużytymi bateriami i akumulatorami
- w zakresie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
 - prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnych w zakresie prawidłowego postępowania ze zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym
 - promocja działań w zakresie przedłużania okresu użytkowania urządzeń elektrycznych i elektronicznych
 - rozwój sieci zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
 - kontrola funkcjonowania zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
 - kontrola punktów skupu metali
 - budowa i rozbudowa zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, celem zapewnienia dodatkowych mocy przerobowych w wysokości co najmniej 30 tys. Mg/rok, do końca 2018 roku
- w zakresie odpadów zawierających azbest

- inwentaryzacja budynków i urządzeń, w których wykorzystywane są wyroby zawierające azbest
 - rozszerzenie mechanizmów finansowych wspierających demontaż oraz unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest, występujących w miejscach publicznych i indywidualnych gospodarstwach domowych
 - prowadzenie kampanii informacyjnej w zakresie możliwości finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest, adresów firm mogących dokonywać demontażu tych wyrobów oraz zagrożenia zdrowia związanego z samodzielnym prowadzeniem tych prac
 - monitoring prawidłowego postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest, obejmujący m.in. indywidualnych posiadaczy i firmy dokonujące demontażu tych wyrobów, w szczególności poprzez współpracę powiatowych służb ochrony środowiska i służb nadzoru budowlanego
- w zakresie odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej
 - rozbudowa sieci zbierania oraz infrastruktury technicznej do odzysku i recyklingu odpadów budowlanych (np. kruszarki, urządzenia do frakcjonowania – przesiewacze)
 - kontrola właściwego postępowania z odpadami budowlanymi, uwzględniającego ewidencję powstawania tych odpadów
- w zakresie komunalnych osadów ściekowych
 - uwzględnianie zagadnień właściwego zagospodarowywania komunalnych osadów ściekowych na etapie planowania inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków
 - budowa i rozbudowa instalacji do zagospodarowywania komunalnych osadów ściekowych na etapie planowania instalacji do zagospodarowania osadów ściekowych, ze szczególnym uwzględnieniem metod termicznych
 - wykorzystanie osadów do rekultywacji terenów zdegradowanych
 - kontrola jakości i ilości komunalnych osadów ściekowych stosowanych w rolnictwie i do rekultywacji
- w zakresie odpadów opakowaniowych
 - wdrażanie efektywnych systemów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych (przydatnych do recyklingu) z gospodarstw domowych dostosowanych do warunków lokalnych (w planach gminnych należy objąć selektywnym zbieraniem wszystkich mieszkańców oraz zobowiązać firmy odbierające odpady do realizacji selektywnego zbierania, a zarządy gmin/związki gmin do monitorowania efektywności tych systemów)
 - postęp w technikach segregacji odpadów i inwestycji mających na celu poprawę jakości surowców dostarczanych do recyklingu (stacje segregacji)
 - wdrażanie systemów odzysku/unieszkodliwiania niebezpiecznych odpadów opakowaniowych z gospodarstw domowych (w oparciu o tworzone gminne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych)

Zgodnie z aktualizacją Planu Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego system gospodarki odpadami komunalnymi w województwie śląskim będzie prowadzony w 11 regionach, w których w oparciu o istniejącą infrastrukturę utworzone zostaną zakłady zagospodarowania odpadów zapewniające mechaniczno – biologiczne lub termiczne przekształcenie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni. Zakłady te zapewnią również składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych, kompostowanie odpadów zielonych oraz opcjonalnie sortowanie frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie wielkogabarytowych, także przetwarzanie odpadów wielkogabarytowych i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W każdym z wyznaczonych regionów będzie prowadzona wspólna gospodarka odpadami komunalnymi, a także funkcjonować będą regionalne obiekty gospodarki odpadami komunalnymi. W każdym z regionów zapewniona zostanie odpowiednia przepustowość instalacji do przetwarzania odpadów, które winny zapewnić:

- Wymagania prawne redukcji składowania odpadów ulegających biodegradacji
- Przygotowanie odpadów z selektywnego zbierania do gospodarczego wykorzystania (sortownie do podczyszczania zebranych selektywnie odpadów)
- Demontaż i odzysk odpadów wielkogabarytowych

Powiat bielski wraz z miastem Bielsko – Biała został przyporządkowany do jednego wspólnego Regionu nr 2 (rysunek poniżej).

Rysunek 4 Podział województwa śląskiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi

W opracowanej w 2008 roku aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla powiatu bielskiego, jako podstawowe zasady i kierunki postępowania z odpadami na terenie powiatu bielskiego przyjęto:

- zapobieganie i minimalizacja powstawania odpadów
- zapewnienie odzysku i unieszkodliwiania odpadów

- bezpieczne składowanie odpadów, których nie da się w danych warunkach techniczno – ekonomicznych poddać procesom odzysku lub unieszkodliwiania
- odzysk i unieszkodliwianie odpadów ulegających biodegradacji
- odzysk substancji, materiałów, energii z odpadów
- wydzielenie odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych i poddanie ich procesom odzysku i unieszkodliwiania
- wydzielenie odpadów budowlano - remontowych ze strumienia odpadów komunalnych i poddanie ich procesom odzysku i unieszkodliwiania
- wydzielenie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych i poddanie ich procesom unieszkodliwiania

Plan Gospodarki Odpadami powiatu bielskiego zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach powinien być zgodny z polityką ekologiczną państwa, krajowym oraz wojewódzkim planem gospodarki odpadami oraz powiatowym programem ochrony środowiska. Przedstawione wcześniej cele Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego są zgodne z wymienionymi dokumentami, tj. uwzględniają:

- Zapobieganie i minimalizację powstawania odpadów
- Zapewnienie odzysku, w tym głównie recykling odpadów, których powstania w danych warunkach techniczno – ekonomicznych nie da się uniknąć
- Unieszkodliwianie odpadów, poza składowaniem
- Bezpieczne dla zdrowia ludzkiego i środowiska składowanie odpadów, których nie da się z uwagi na uwarunkowania techniczno – ekonomiczne poddać procesom odzysku lub unieszkodliwiania

Ponadto aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego przewiduje ścisłą współpracę z miastem Bielsko – Biała, celem stworzenia regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi opartego na instalacjach zlokalizowanych na terenie całego powiatu bielskiego i miasta Bielsko – Biała.

3. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognoza oddziaływania na środowisko w odniesieniu do polityk, planów i programów, według zapisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, sporządzana jest jako jeden z podstawowych dokumentów w ramach procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planów i programów.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych dotyczących charakterystyki zasobów środowiska poddanych oddziaływaniu oraz analiz opartych na dostępnych danych. Analizie poddano aktualny i prognozowany stan gospodarki odpadami na terenie powiatu bielskiego, jak również proponowane kierunki działań w tym zakresie. Ponadto w prognozie przeanalizowano uwzględnienie w Planie strategicznych kierunków działań przyjętych w innych dokumentach (m.in. Programie Ochrony Środowiska dla powiatu bielskiego oraz Planie Gospodarki dla województwa śląskiego). Wynikające z przeprowadzonej analizy wnioski odniesiono do stanu środowiska w powiecie oraz przeanalizowano możliwe skutki środowiskowe realizacji Planu.

Przy opracowywaniu niniejszej dokumentacji skorzystano zarówno z obowiązujących aktów prawnych oraz z dostępnych publikacji, opracowań, wytycznych, map itp. przedstawionych poniżej.

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227) z późniejszymi zmianami
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 25, poz. 150 – tekst jednolity w Obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 stycznia 2008 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo ochrony środowiska) z późniejszymi zmianami
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz. U. Nr 39 z 2007 roku, poz. 251 – tekst jednolity w Obwieszczeniu marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 lutego 2007 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o odpadach) z późniejszymi zmianami
- Ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 230 z 2005 roku, poz. 2008 - tekst jednolity w Obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 28 listopada 2005 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) wraz z późniejszymi zmianami w ustawie z dnia 23 czerwca 2006 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 144 z 2006 roku, poz. 1042) z późniejszymi zmianami
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880) z późniejszymi zmianami
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 roku Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229) z późniejszymi zmianami
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 roku w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66 z 2003 roku, poz. 620 z póź-

niejszymi zmianami w Dz. U. Nr 46 z roku 2006, poz. 333 – Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2006 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami)

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 roku w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 roku w sprawie określenia rodzajów siedlisk podlegających ochronie (Dz. U. Nr 92, poz. 1029)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 roku w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 137, poz. 984)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826)

Podstawę merytoryczną opracowania stanowią materiały dostarczone przez zleceniodawcę, materiały literaturowe (publikacje, wytyczne, mapy itp.) wymienione poniżej:

- „Projekt aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego” – maj 2009 r.”
- „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla powiatu bielskiego” – czerwiec 2007 r.
- Sprawozdania z realizacji Planów Gospodarki Odpadami dla poszczególnych gmin powiatu bielskiego za lata 2007 – 2008
- Ankiety wypełnione przez poszczególne gminy powiatu bielskiego na potrzeby sprawozdania z Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego (październik 2009 r.)
- Plan Rozwoju Lokalnego powiatu bielskiego 2004-2013
- Lokalny program rewitalizacji powiatu bielskiego na lata 2007-2013
- Program rozwoju subregionu południowego województwa śląskiego na lata 2007 - 2013
- Raport o stanie środowiska w województwie śląskim – 2007 rok (WIOŚ)
- Informacja o stanie środowiska – jakość wód podziemnych i powierzchniowych – 2008 rok (WIOŚ)
- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010” załącznik do Uchwały Nr 233 Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2006 roku
- Plan Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego - aktualizacja 2009 rok
- J. Kondracki „Geografia fizyczna Polski” Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1988

- J. Kondracki „Geografia regionalna Polski” Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998
- „Geomorfologia Polski. Tom 1 Polska Południowa Góry i Wyżyny” praca zbiorowa pod red. M. Klimaszewskiego, Państwowe Wydawnictwo Naukowe Warszawa 1972
- Woś „Klimat Polski” Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999
- „Zastosowanie Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko w planowaniu gospodarki odpadami” – wytyczne i zalecenia Ministerstwa Gospodarki Holandia 2005 r.

4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ AKTUALIZOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Aby w przyszłości istniała możliwość obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i zadań proponowanych w ramach Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego, konieczne będzie prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań.

Podstawowym celem systemu monitoringu będzie określenie ilości odpadów wytwarzanych na terenie powiatu bielskiego wraz z określeniem odpadów zbieranych selektywnie oraz monitorowanie instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

Monitoring ten – ze względu na częstotliwość gromadzenia, a w szczególności udostępniania danych – powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z jego realizacji, łącznie ze sprawozdaniami z postępów wykonania ustaleń PGO, powinny być udostępniane, zgodnie z wymogami ustawy Prawo Ochrony Środowiska, co najmniej w cyklu dwuletnim.

Monitoring ten powinien obejmować dwa podstawowe rodzaje kontrolowania zmian, które najogólniej można określić, jako:

- monitoring ilościowy
- monitoring jakościowy

Dla monitorowania efektywności Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego proponuje się przyjęcie m.in. następujących wskaźników monitorowania planu:

- Ilość wytworzonych odpadów komunalnych
- Ilość zebranych odpadów komunalnych
- Ilość mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych
- Wskaźnik zebranych odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu
- Ilość zebranych odpadów ulegających biodegradacji
- Ilość wytworzonych odpadów opakowaniowych
- Ilość zebranych selektywnie odpadów wtórnych oraz wielkogabarytowych, remontowo – budowlanych oraz niebezpiecznych
- Ilość i parametry czynnych składowisk odpadów komunalnych
- Ilość i parametry obiektów gospodarki odpadami komunalnymi
- Ilość powstających osadów ściekowych
- Sposób postępowania z osadami ściekowymi

Proponuje się również ująć w systemie monitoringu informacje nt. ilości i rodzajów kampanii edukacyjno-informacyjnych.

Generalnie proponuje się pozyskiwać dane do monitoringu i oceny realizacji założonych celów w Planie Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego poprzez:

- kontrole własne
- kontrole WIOŚ
- korzystanie z sieci monitoringu środowiska
- zbieranie informacji i kontakty z instytucjami i przedsiębiorcami wyspecjalizowanymi w zakresie ochrony środowiska, w tym w zakresie gospodarki odpadami.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA OBSZARU OBJĘTEGO AKTUALIZACJĄ PLANU ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

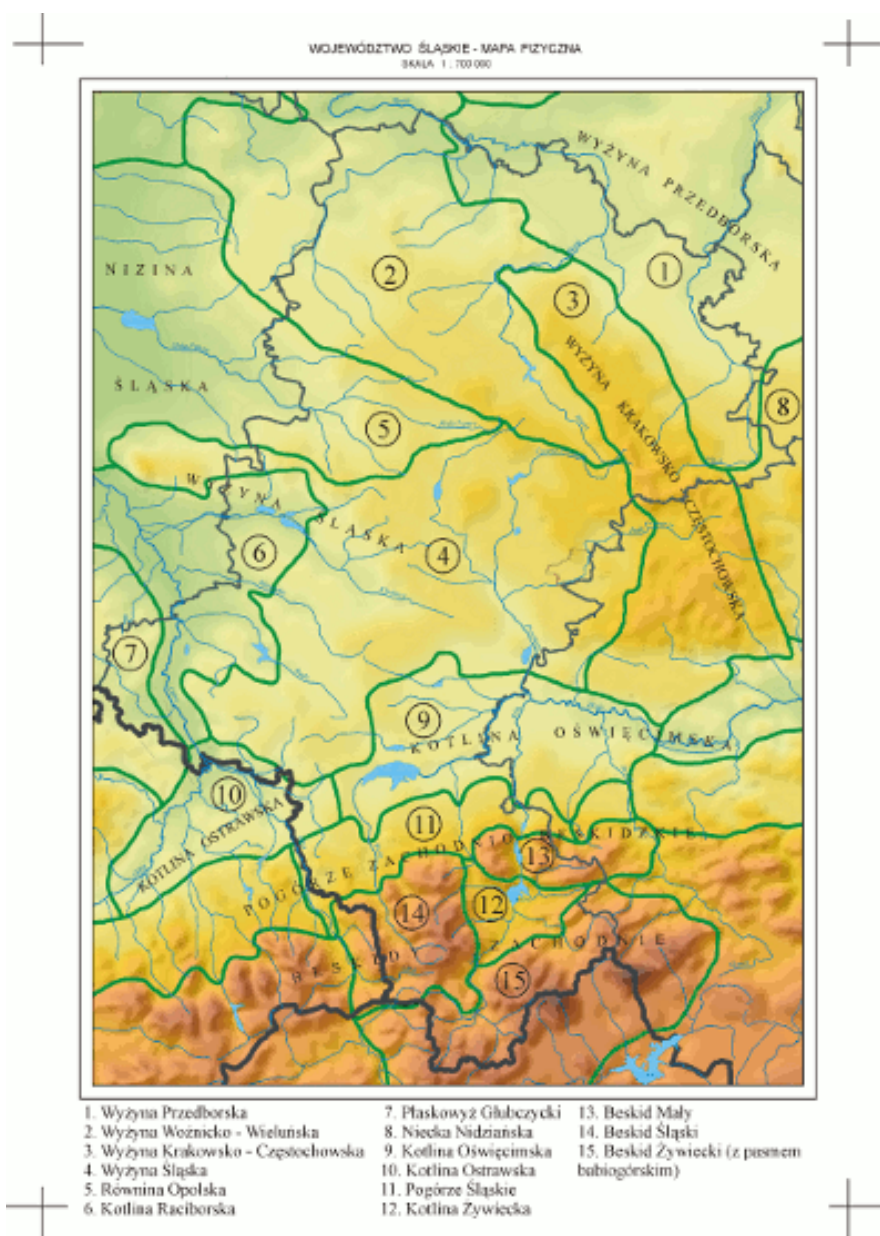
Do przeprowadzenia analizy zostały wykorzystane dane przekazane przez Starostwo Powiatowe w Bielsku – Białej oraz zgromadzone przez GIOŚ i WIOŚ, w tym również przygotowane w ostatnich latach opracowania.

5.1. Położenie fizycznogeograficzne, geomorfologia

Powiat ziemski bielski obejmuje swym terenem kilka jednostek geograficznych, wyraźnie zróżnicowanych pod względem zarówno budowy geologicznej jak i związanej z nią rzeźby. Jednostki te charakteryzuje rozciągłość równoleżnikowa, wynikająca wprost z przeszłości tektonicznej i morfogenetycznej omawianego obszaru. Główne kierunki tektoniczne tworzą system mniej więcej prostopadłych linii, przy czym osie struktur fałdowych układają się prawie równoleżnikowo (wzdłuż osi WSW-ENE), a układ poprzecznych uskoku i rozłamów ma przebieg południkowy.

Obejmuje swym zasięgiem trzy zasadnicze regiony Polski Południowej, a mianowicie:

- Karpaty, a wśród nich Beskidy
- Pogórze Karpackie
- Kotliny Podkarpackie

Rysunek 5 Podział fizyczno-geograficzny województwa śląskiego

Układ jednostek morfologicznych jest w zasadzie „pasowy” i przebiegają one z zachodu na wschód. Postępując z północy na południe, a następnie z zachodu na wschód wyróżniamy następujące jednostki morfologiczne:

- Południowa część powiatu należy do Beskidów, stanowiących północną część łańcucha górskiego Karpat, środkowa część powiatu należy do Pogórza Zachodniobeskidzkiego, zaś północna do Kotliny Oświęcimskiej.

W obrębie Pogórza Zachodniobeskidzkiego wyróżnia się Pogórze Śląskie (w granicach gmin: Porąbka, Kozy, Jaworze, Jasienica). Rozciąga się ono równoleżnikowym pasem wzdłuż północnego podnóża Beskidów i pochylone jest ku północy. Wysokości tego obszaru wahają się od 400-500m. n.p.m. w pobliżu gór do 300m. n.p.m. przy granicy północnej. Krajobraz pogórza jest mało zróżnicowany, głębokości dolin nie przekraczają 50m. Pogórze Śląskie; rozczłonkowane od zachodu na Pogórze Cieszyńskie oraz Pogórze Wilamowickie. Charakteryzuje się krajobrazem wyżyn-

nym. Obszar Pogórza Śląskiego rozcięty jest szerokimi, południkowo biegnącymi dolinami rzek: Wisły, Wapienicy i Soły.

W Kotlinie Oświęcimskiej oraz wchodzącej w jej skład Doliny Górnej Wisły występują wysokości rzędu 245-260 m n.p.m. Kotlina stanowi system tarasów rzeki Wisły, układających się w stopnie o różnej wysokości względnej (od 2-3m do 10-15m). Charakteryzuje się występowaniem stawów, głównie hodowlanych. Nie brak jest tutaj też zagłębień terenu i mokradeł, a lokalnie torfowisk.

W obrębie Kotliny Oświęcimskiej wyróżnia się Podgórze Wilamowickie i Dolinę Górnej Wisły (w granicach gmin: Wilamowice, Bestwina, Czechowice-Dziedzice, Jasienica). Krajobraz Podgórza Wilamowickiego przypomina krajobraz sąsiadującego z nim od południa Pogórza Śląskiego. Wysokości wahają się około 300m. n.p.m. głębokości dolin rzadko przekraczają 50m. Dolina Górnej Wisły jest mało urozmaicona krajobrazowo, wyrównane dno znajduje się na wysokości 220-240m. n.p.m.

- W obrębie Beskidów wyróżnia się Beskid Śląski (w granicach gmin: Szczyrk, Wilkowice, Buczkowice, Jasienica, Jaworze) i Beskid Mały (w granicach gmin: Porąbka, Kozy, Wilkowice) oraz Kotlinę Żywiecką (w granicach gmin: Wilkowice i Buczkowice). Beskid Śląski osiąga wysokość 1257m. n.p.m. (Skrzyczne) i opada na sąsiednie Pogórze stromym progiem morfologicznym o wysokości 500-900m. Beskid Mały jest strukturalnym oraz morfologicznym przedłużeniem Beskidu Śląskiego i przekracza w omawianym obszarze wysokość 900m. n.p.m. (Magurka Wilkowska). Oddzielająca oba Beskidy Brama Wilkowska otwiera ku północy Kotlinę Żywiecką. Dno Kotliny znajduje się na wysokości 400-500m. n.p.m. i sąsiadujące pasma górskie opadają do niej stromymi zboczami o wysokości 500-800m. Krajobraz Beskidów ma zdecydowanie górski charakter, stosunkowo wysokim grzbiętom towarzyszą głęboko wcięte erozyjne doliny rzek i strumieni. Nachylenia zboczy nierzadko przekraczają 100%, lokalnie spotyka się urwiska. Kotlina Żywiecka jest kotliną śródgóorską o lekko pofalowanym dnie i niewielkich spadkach. Wyróżnia się nietypowym układem hydrograficznym, bowiem większa jej część jest odwadniana za pośrednictwem przełomowej doliny Soły. Przez Bramę Wilkowską płynie na północ jedynie niewielki potok Białka.

5.2. Hygrografia

Obszar powiatu bielskiego w całości odwadniany jest przez rzekę Wisłę oraz jej prawobrzeżne dopływy.

Przez teren powiatu Wisła przepływa w jego północnej części, w kierunku wschodnim, stanowiąc naturalną granicę północną z powiatem pszczyńskim.

Drugą najważniejszą rzeką przepływającą przez powiat bielski jest Soła, która przepływa przez wschodnie tereny powiatu, stanowiąc na odcinku kilkunastu kilometrów jego wschodnią granicę. Soła uchodzi do Wisły w pobliżu Oświęcimia, poza powiatem bielskim.

Dopływy rzeki Wisły:

- Rzeka Łownica wraz z dopływami — przepływająca przez teren gminy Jasienica, miasta i gminy Czechowice-Dziedzice oraz gminy Jaworze
- Rzeka Wapienica — przepływająca przez teren gminy Jasienica oraz miasta i gminy Czechowice-Dziedzice

- Rzeka Biała — przepływająca przez teren gminy Wilkowice i miasta Czechowice-Dziedzice
- Potok Dankówka — przepływająca przez teren gminy Wilamowice
- Potok Łękawka — przepływający przez teren gminy Bestwina

Dopływy rzeki Soły:

- Rzeka Żylica — przepływająca przez teren gminę miejską Szczyrk i gminę Buczkowice
- Potok Mała Puszcza i Wielka Puszcza — przepływająca przez teren gminy Porąbka
- Potok Domaczka — przepływający przez teren gminy Porąbka
- Rzeka Pisarzówka wraz z dopływami — przepływająca przez teren gminy Kozy i gminy Wilamowice

W dolinie Soły istnieją trzy jeziora zaporowe („Czaniec”, „Porąbka”, „Tresna”), z których na terenie Powiatu występuje zbiornik Czaniec. Zbiornik Czaniec jest najmniejszym i najniższym położonym zbiornikiem ze 3 zbiorników wchodzących w skład Kaskady Soły. Zbiornik ten spełnia rolę zbiornika wyrównawczego odpływów elektrowni szczytowej Porąbka oraz stanowi (wraz ze zbiornikami Porąbka i Tresna) rezerwę wody pitnej dla potrzeb Katowic i Bielska – Białej. W zbiorniku Czaniec zlokalizowane są główne ujęcia wody dla GPW Katowice, AQUA S.A. Bielsko-Biała i Kęckiej Spółki Wodnej.

Zbiornik Czaniec jako element ujęcia wody dla potrzeb komunalnych objęty jest bezpośrednią strefą ochrony sanitarnej. Od 1999 r. zbiornik został objęty pełną kontrolą w ramach monitoringu regionalnego.

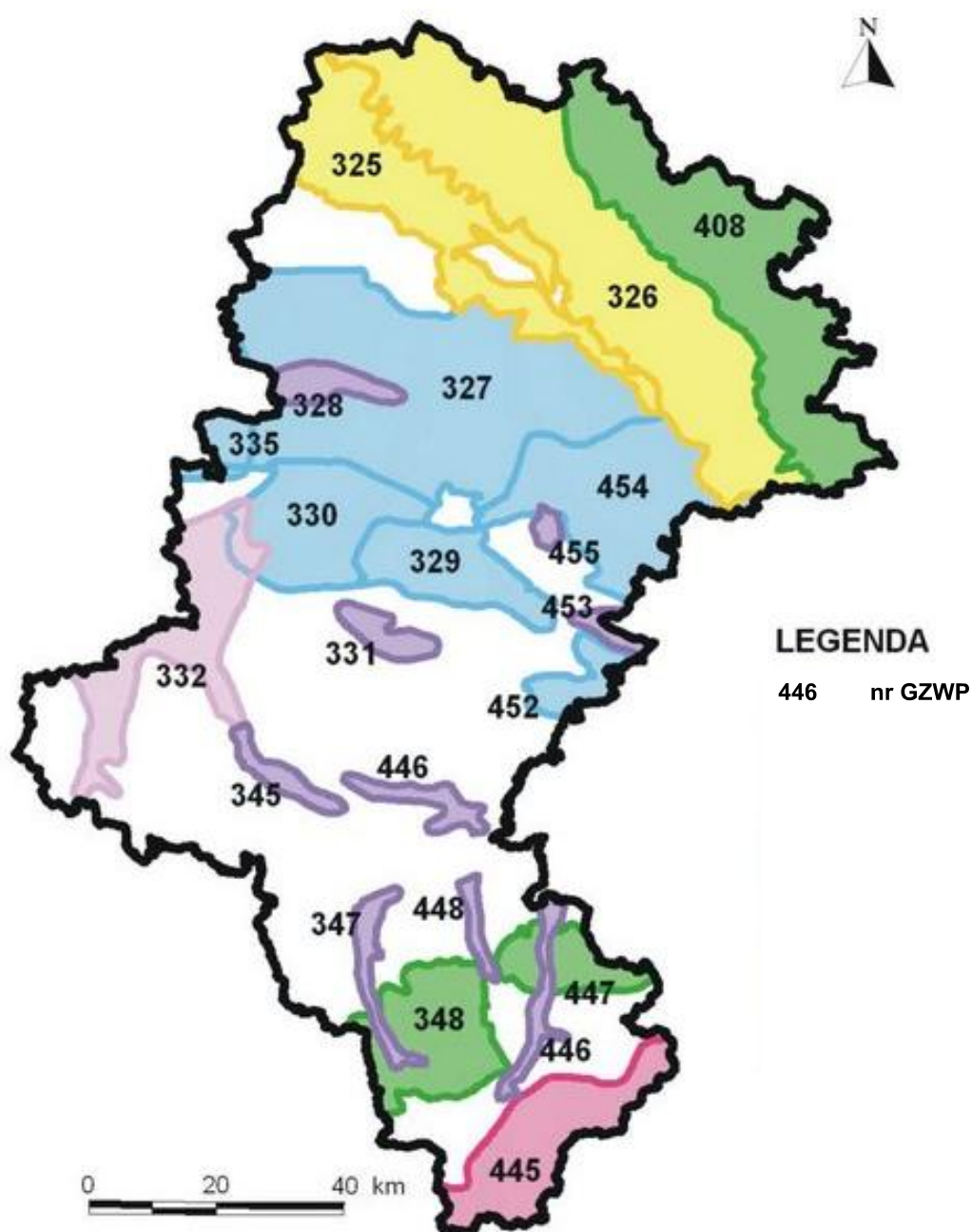
Równinny charakter dolin większości potoków sprzyja budowie stawów hodowlanych. Kompleksy stawów znajdują się wzdłuż potoków: Iłownica, Jasienica, Wapienica, Biała, Słonnica, Łękawka, Dankówka i Pisarzówka.

Gospodarka stawowa, szczególnie stawy karpiove których areał na terenie powiatu bielskiego przekracza 1000 ha, odgrywa istotną rolę w gospodarce wodnej Powiatu. Retencjonuje ona w cyklu hodowlanym znaczące ilości wody. Pobór wody do napełniania tych stawów odbywa się wiosną, z roztopów, a więc w okresie nadmiaru wody. Problemem, w przypadku suszy hydrologicznej, jest uzupełnianie występujących strat na parowanie i przesiąki w stawach karpiowych.

5.3. Budowa geologiczna i warunki hydrogeologiczne

Podłoże części terenu powiatu bielskiego położonej w obrębie Karpat Zewnętrznych budują głównie utwory jednostki śląskiej i podśląskiej należące do kredy i trzeciorzędu tworzące flisz karpacki. Wykształcone są one jako naprzemianległe piaskowce, łupki a także wapienie, margle, zlepieńce. Na utworach tych zalegają czwartorzędowe gliny zwietrzelinowe, a w dolinach rzecznych piaski, żwiry, mady rzeczne. Pozostała – północna część powiatu bielskiego leżąca w obrębie zapadliska przedkarpackiego zbudowana jest z utworów trzeciorzędowych reprezentowanych przez ły, piaski przewarstwione lokalnie ławicami piasków i żwirów oraz soczewkami gipsów i anhydryty. Na ww. utworach zalegają osady czwartorzędowe. W dolinach rzecznych są to utwory rzeczne: mady, mułki, piaski, żwiry przykryte warstwą glin, pyłów. Na wysoczyznach występują lessy oraz gliny zwietrzelinowe, napływowe i lessopodobne.

Obszar powiatu należy do karpackiego regionu hydrogeologicznego, podregionu zewnętrzno-karpackiego, część północna powiatu leży w regionie przedkarpackim, podregionie przedkarpacko – śląskim. W przeważającej części obszar powiatu leży poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Tereny powiatu bielskiego leżą w zasięgu GZWP nr 348 Godula (Beskid Śląski), GZWP nr 447 Godula (Beskid Mały), GZWP 448 Dolina rzeki Biała, GZWP nr 446 Dolina rzeki Soła. Użytkowe poziomy wód czwartorzędowych są ściśle związane są z układem hydrograficznym głównie doliny rzeki Soły i Białej. Są to zbiorniki o porowym charakterze ośrodka, związane z utworami piaszczysto-żwirowymi, lokalnie zaglinionymi, wykazujące zróżnicowaną naturalną odporność na zanieczyszczenia. Zbiorniki kredowe związane są z masywem Beskidu Śląskiego i Beskidu Małego. Są to zbiorniki o szczelinowo porowym charakterze ośrodka, związane głównie z gruboławicowymi piaskowcami. Zarówno użytkowe poziomy wód czwartorzędowych, jak i kredowy są zbiornikami mającymi kontakt hydrauliczny z powierzchnią siecią rzeczna, są więc silnie narażone na potencjalne zanieczyszczenia i drenaż przez rzeki.

Rysunek 6 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych województwa śląskiego

5.4. Warunki przyrodniczo-krajobrazowe

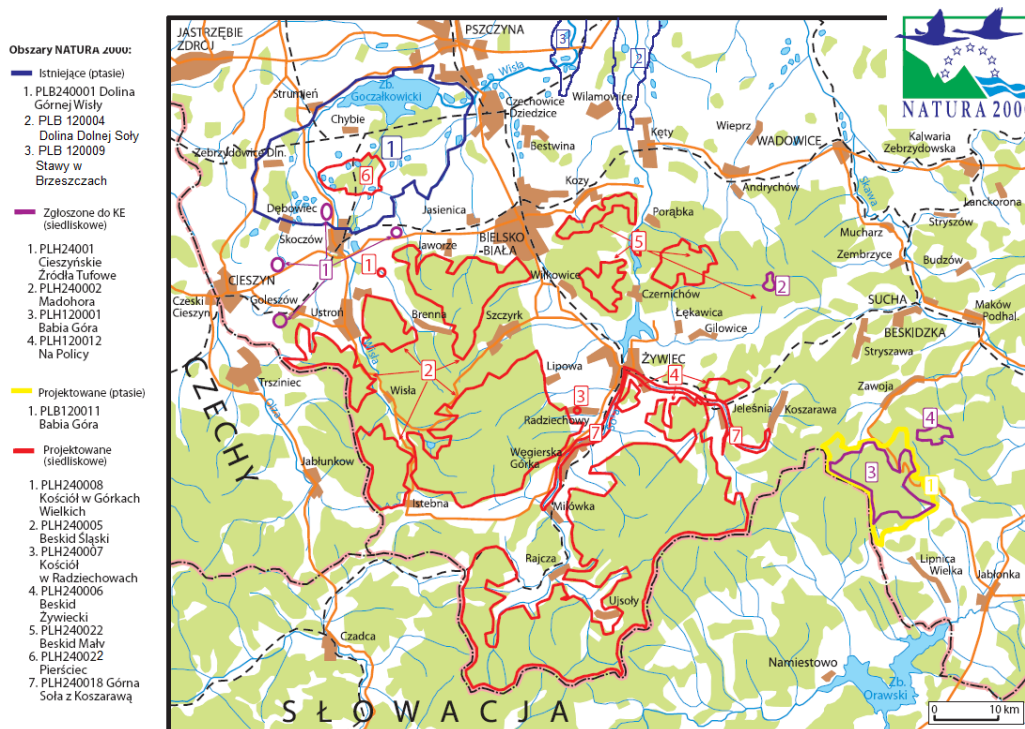
Na terenie powiatu bielskiego znajdują się:

- 2 parki krajobrazowe: Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego, Park Krajobrazowy Beskidu Małego
- 4 rezerваты przyrody: Rezerwat przyrody Dolina Łańskiego Potoku, Rezerwat przyrody Morzyk, Rezerwat przyrody Rotuz, Rezerwat przyrody Zasolnica
- 1 zespół przyrodniczo-krajobrazowy: Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Jaworze
- użytki ekologiczne

- pomniki przyrody

Na terenie powiatu bielskiego dodatkowo objęto ochroną obszary związane z siecią Natura 2000:

- w ramach ostoi siedliskowych:
 - Beskid Śląski PLH 240001
 - Beskid Mały PLH 240023
 - Cieszyńskie Źródła Truflowe PLH 240001
 - Pierściec PLH 240022
- w ramach ostoi ptasich:
 - Dolina Górnej Wisły – PLB 240001
 - Dolina Dolnej Soły – PLB 120004
 - Stawy w Brzeczczach – PLB 120009

Rysunek 7 Lokalizacja powiatu bielskiego względem obszaru NATURA 2000

5.5. Warunki gospodarcze

Przemysł powiatu, skupiony przede wszystkim w północnej części powiatu (Czechowice-Dziedzice i sąsiadującymi z nimi gminy), jest silnie branżowo zróżnicowany (przemysł paliwowy, metalurgiczny, zapałczany, meblowy, elektroenergetyczny, górnictwo węgla kamiennego, spożywczy, przetwórstwo warzywno-owocowe, produkcja wyrobów ceramicznych). W przemyśle zatrudnionych jest ok. 15 tys. osób. Z kolei część południowa Powiatu, z uwagi na znakomite walory przyrodnicze, klimatyczne i turystyczne, charakteryzuje się przewagą przemysłu turystycznego. Istnieje tu około 5 tys. miejsc noclegowych w różnych obiektach turystyczno-wypoczynkowych (domach wczasowych, hotelach, pensjonatach i

kwaterach prywatnych), z których corocznie korzysta około 86 tysięcy turystów i wczasowiczów. Główne ośrodki turystyczne powiatu to miasto Szczyrk, będące stolicą sportów zimowych, Porąbka, malowniczo położona nad zaporą wodną i zbiornikiem na Sole oraz Jaworze i Wilkowice, posiadające walory klimatyczne i lecznicze wody.

Powiat bielski charakteryzuje się także wysokim wskaźnikiem funkcjonowania różnorodnych usług i rzemiosła. Powiat posiada ok. 23,3 tys. hektarów użytków rolnych. Gospodaruje tu ponad 4,1 tys. indywidualnych gospodarstw rolnych. Przeważa uprawa zbóż, roślin okopowych, warzyw i owoców, ozdobnych drzew i krzewów, jak i hodowla bydła mlecznego i ryb słodkowodnych. Największe znaczenie dla rozwoju powiatu bielskiego mają małe i średnie przedsiębiorstwa, które stanowią ponad 99% zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.

5.6. Istniejący stan gospodarki odpadami komunalnymi w powiecie bielskim oraz planowany system. Zidentyfikowane problemy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

Wytwarzane w poszczególnych gminach powiatu bielskiego odpady komunalne są przeważnie zbierane w rejonie miejsca powstawania przy zastosowaniu różnego rodzaju systemów. Odpady niesegregowane gromadzi się w pojemnikach oraz kontenerach. Od kilku lat gminy realizując obowiązujące wymogi ustawowe, wdrażają systemy selektywnej zbiórki odpadów użytkowych (surowców wtórnych) takich jak szkło, makulatura, tworzywa sztuczne, puszki i drobny złom, tekstylia. Z reguły do zbiórki odpadów użytkowych, które segregowane są przez mieszkańców metodą „u źródła”, stosuje się kolorowe, odpowiednio oznakowane worki foliowe. Z analizy niepełnych danych uzyskanych w gminach wynika, że selektywna zbiórka wybranych frakcji użytkowych odpadów (surowców wtórnych) jest prowadzona na terenie całego powiatu. Obsługa w zakresie odbioru i wywozu odpadów komunalnych na analizowanym terenie jest prowadzona przez firmy komunalne i prywatne. Odpady niesegregowane lub odpady balastowe gromadzone w pojemnikach, kontenerach oraz workach foliowych są odbierane i wywożone przy zastosowaniu taboru specjalnego tj. samochodów bezpylnych. W przypadku odpadów użytkowych segregowanych u źródła i zbieranych w kolorowych workach foliowych, do wywozu stosuje się samochody skrzyniowe lub przyczepy. Natomiast w przypadku specjalnych pojemników, przeznaczonych do selektywnego gromadzenia surowców ich odbiór i opróżnianie prowadzone są przy pomocy samochodu skrzyniowego, wyposażonego w specjalny żuraw.

Na terenie powiatu bielskiego, podobnie jak na pozostałej części województwa śląskiego nadal podstawowym sposobem unieszkodliwiania odpadów komunalnych jest składowanie. Aktualnie na terenie powiatu bielskiego funkcjonuje 1 składowisko odpadów komunalnych w Wilkowicach, który posiada niezbędne zabezpieczenia ochrony środowiska i jest wyposażony w wagę samochodową. W aktualizacji „Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego” przewiduje się zakończenie eksploatacji składowiska odpadów w Wilkowicach w 2012 r. Odpady komunalne składują na terenie powiatu tylko dwie gminy: Buczkowice i Wilkowice.

W uzupełnieniu należy dodać, że na terenie powiatu bielskiego znajdują się również nieczynne składowiska odpadów zlokalizowane w gminach: Bestwina, Kozy, Czechowice - Dziedzice. Obecnie jest prowadzona rekultywacja niektórych z nich (zgodnie z posiadanymi decyzjami administracyjnymi).

Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne typu komunalnego w Kaniowie – gmina Bestwina oraz składowisko odpadów paleniskowych (innych niż niebezpieczne i obojętne) zlokalizowane w Kaniowie, obecnie są w fazie zamknięcia i rekultywacji, prowadzonej w oparciu o posiadaną decyzję administracyjną – Decyzja Wojewody Śląskiego z dnia 17.01.2006 roku wyrażająca zgodę na zamknięcie składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne typu komunalnego w Kaniowie – Gmina Bestwina. Zgodnie z posiadanymi decyzjami rekultywacja ma polegać na:

- Ukształtowaniu odpowiedniej bryły która będzie obejmowała składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne typu komunalnego oraz składowisko odpadów paleniskowych (innych niż niebezpieczne i obojętne) oraz teren pomiędzy tymi składowiskami
- Przykryciu ukształtowanej bryły warstwą gleby i humusu o łącznej miąższości min. 0,6 m
- Wykonaniu zazielenienia polegającego na obsianiu ukształtowanej bryły (przykrytej warstwą gleby i humusu) mieszanką trawy

Zgodnie z posiadanymi decyzjami administracyjnymi wszelkie prace rekultywacyjne powinny być zakończone do końca roku 2009.

Składowisko odpadów komunalnych w Czechowicach – Dziedzicach obecnie jest w fazie zamknięcia i rekultywacji, prowadzonej w oparciu o posiadaną decyzję administracyjną – Decyzja Wojewody Śląskiego z dnia 17.01.2006 roku wyrażająca zgodę na zamknięcie składowiska odpadów komunalnych (innych niż niebezpieczne i obojętne) zlokalizowane w Czechowicach – Dziedzicach przy ul. Bestwińskiej 3 oraz Decyzja Wojewody Śląskiego z dnia 30.09.2009 roku zmieniająca terminy rekultywacji składowiska. Zgodnie z posiadanymi decyzjami na składowisku mają zostać wykonane:

- Okrywa rekultywacyjna umożliwiająca powstanie i utrzymanie trwałej pokrywy roślinnej
- Zbiornik wód opadowych oraz od strony wschodniej i północno – wschodniej składowiska rowy zbierające wody opadowe spływające z terenu składowiska z odprowadzeniem ich do tego zbiornika
- Okrywa roślinna w postaci nasadzeń drzew rodzimych oraz obsiania terenu mieszanką traw
- Modernizacja istniejącej ścieżki pieszo – rowerowej

Zgodnie z posiadanymi decyzjami administracyjnymi wszelkie prace rekultywacyjne powinny być zakończone do końca roku 2011.

Składowisko w Kozach zostało już zrehabilitowane.

Ponadto w gminach Wilamowice i Buczkowice zlokalizowane były dzikie wysypiska odpadów. Obecnie tereny tych dzikich wysypisk zostały już uporządkowane i zrehabilitowane.

W wyniku przeprowadzonej w ramach Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego zidentyfikowano następujące problemy w zakresie funkcjonującej obecnie na terenie gminy gospodarki odpadami komunalnymi:

- brak wystarczającego zaangażowania mieszkańców w selektywną zbiórkę odpadów (jako skutek niedostatecznego poziomu świadomości ekologicznej), pomimo stworzenia przez gminy odpowiednich warunków do ich ekologicznego zagospodarowania
- zjawisko spalania w lokalnych kotłowniach różnych odpadów, w tym także opakowaniowych, jako skutek braku wystarczającej wiedzy o szkodliwości takich zachowań dla środowiska i zdrowia człowieka bytującego w najbliższym otoczeniu
- praktyka zawierania umów na odbiór odpadów z równoczesnym brakiem systematyczności w ich gromadzeniu i oddawaniu, a także zbyt mała ich ilość w stosunku do zamieszkałych na terenie danej nieruchomości osób
- pozbywanie się odpadów w nieodpowiedni sposób
- brak jednolitego systemu ewidencji wytwarzanych odpadów komunalnych
- brak (lub słabo rozwinięty) systemu zbiórki odpadów biodegradowalnych na terenach o zwartej zabudowie
- brak dostatecznej kontroli podmiotów, które otrzymały zezwolenia na odbiór odpadów

W zakresie zbiórki odpadów niebezpiecznych zidentyfikowano następujące problemy:

- brak sprawnego systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych na terenie poszczególnych gmin, czyli dogodnego i dostępnego dla mieszkańców sposobu ich pozbywania się, mało rozbudowany system zbiórki baterii i małych akumulatorów
- zbyt mała ilość punktów odbierających przeterminowane leki

W zakresie odpadów z sektora przemysłowego zidentyfikowano następujące problemy:

- nieprawidłowe postępowanie z odpadami w małych i średnich firmach
- nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów w zakresie prawidłowego gospodarowania wytwarzanymi odpadami
- nieprawidłowe wykorzystywanie odpadów budowlanych
- zbyt mała innowacyjność pod kątem ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów szczególnie w małych firmach
- wysokie koszty nowoczesnych rozwiązań, dzięki którym mogłaby nastąpić minimalizacja wytwarzanych odpadów
- brak zachęt finansowych do wdrożenia innowacyjnych rozwiązań

W zakresie odpadów niebezpiecznych podlegających szczególnym zasadom gospodarowania zidentyfikowano następujące problemy:

- brak systemu zbierania olejów odpadowych z małych i średnich przedsiębiorstw
- brak informacji o wszystkich wytwarzanych zużytych bateriach i akumulatorach
- brak jednolitego systemu zbierania baterii i akumulatorów

- brak kompletnych danych dotyczących wytwarzanych odpadów oraz sposobu postępowania z nimi przez właścicieli lub administratorów punktów medycznych i weterynaryjnych
- brak jednolitego sprawnego systemu gospodarowania odpadami medycznymi i weterynaryjnymi
- brak jednolitego systemu zbierania przeterminowanych leków
- brak rzetelnych danych dotyczących ilości unieszkodliwionych pojazdów
- niedostatecznie rozwinięty system zbiórki odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
- brak opracowanych gminnych programów usuwania azbestu w niektórych gminach
- brak wystarczających środków finansowych umożliwiających gminom podjęcie działań w kierunku dofinansowania demontażu pokryć azbestowych na budynkach prywatnych
- mieszanie zużytych opon z odpadami komunalnymi lub wprowadzanie do środowiska w sposób niekontrolowany, tj. spalanie, deponowanie na tzw. „dzikich wysypiskach” lub wykorzystywanie, jako „płot” (opony częściowo wkopane w grunt), jako „kwietniki”, wykorzystywanie na placach zabaw - „huśtawka”
- brak zorganizowanej zbiórki zużytych opon od osób fizycznych

W zakresie pozostałych odpadów zidentyfikowano następujące problemy:

- odpady z grupy 17 nie zawsze są zbierane w sposób selektywny
- system zbierania odpadów budowlanych nie obejmuje wszystkich wytwórców
- część odpadów z grupy 17 jest deponowana na tzw. „dzikich wysypiskach”
- brak kompleksowego systemu gospodarki osadami ściekowymi
- niewystarczająca ilość instalacji do właściwego przygotowania osadów do rolniczego i przyrodniczego zagospodarowania, (skażenie mikrobiologiczne i wysoka zawartość metali ciężkich w powstających osadach uniemożliwiająca ich wykorzystanie w rolnictwie i do rekultywacji)
- brak instalacji do termicznego przekształcania odpadów nie nadających się do zagospodarowania przyrodniczego
- niewłaściwe zagospodarowywanie odpadów poprzez deponowanie osadów ściekowych na składowiskach odpadów
- niewystarczająca sieć instalacji do segregowania odpadów opakowaniowych wchodzących w strumień odpadów komunalnych
- nieścisłości w dokumentowaniu recyklingu i odzysku, niewystarczająca kontrola w zakresie wypełniania obowiązków związanych z odzyskiem i recyklingiem przez przedsiębiorców

5.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń aktualizacji planu

Analiza stanu obecnego w zakresie obciążenia środowiska odpadami komunalnymi obejmuje informacje o ilości i jakości składowisk, a także o stopniu zagrożenia środowiska wytwarzanymi (w tym również składowanymi) odpadami.

Diagnoza stanu gospodarki odpadami przedstawiona w Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego wskazuje, że powoli rośnie ilość zbieranych w sposób zorganizowany i w wyniku selektywnej zbiórki odpadów komunalnych od mieszkańców powiatu. Analizując przedstawione dane widać, że najprawdopodobniej nie uda się objąć zorganizowanym zbieraniem odpadów wszystkich mieszkańców powiatu do końca 2009 roku. Niewątpliwie wynika to ze zbyt niskiej świadomości ekologicznej mieszkańców na terenie powiatu, a także brakiem realizacji przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie przez samorządy gminne (brak kontroli mieszkańców w zakresie podpisywania umów z podmiotami odbierającymi odpady).

Obecne niepożądane skutki dla środowiska określone na podstawie diagnozy stanu środowiska Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego to:

- degradacja krajobrazu przyrodniczego – zanieczyszczenie lasów poprzez dzikie składowiska odpadów; zbyt mała ilość odpadów komunalnych poddawanych procesom odzysku wymusza ich składowanie na istniejących składowiskach, (co powiększa ich powierzchnię składowania) lub realizację nowych składowisk odpadów
- zanieczyszczenie atmosfery – na istniejącym składowisku w Wilkowicach istnieje instalacja odgazowująca, lecz brak zagospodarowania metanu (brak pochodni lub instalacji odzyskującej energię z ujmowanych gazów)
- wzrost emisji metanu do atmosfery – wiodącym kierunkiem zagospodarowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji jest unieszkodliwianie na składowiskach, co sprzyja tworzeniu się metanu w masie zdeponowanych odpadów
- spalanie odpadów w paleniskach domowych i instalacjach do tego celu nieprzeznaczonych
- zatrucie gleb i wód związkami zawartymi w odpadach niebezpiecznych, (co wynika z nieprawidłowego postępowania z wytwarzanymi odpadami niebezpiecznymi)
- wykorzystywanie zasobów naturalnych – brak technologii wykorzystujących odpady w procesie produkcyjnym

Głównym celem Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego jest wdrożenie na terenie powiatu bielskiego systemu gospodarki odpadami, który będzie zgodny z Aktualizacją Planu Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego i innymi dokumentami z tego zakresu.

Z przedstawionych powyżej informacji (jak również przedstawionych we wcześniejszych rozdziałach) o obecnym poziomie odzysku i unieszkodliwiania odpadów w stosunku do ilości składowanych odpadów dla powiatu bielskiego wynika, że nieodpowiednia wiedza zarówno mieszkańców, jak i przedsiębiorców, co do konieczności i obowiązku selektywnego zbierania niektórych grup odpadów powoduje, że trafiają one wraz ze strumieniem odpadów komunalnych na składowiska odpadów.

W przypadku nie podjęcia zdecydowanych działań (określonych celami aktualizowanego dokumentu) sytuacja w zakresie ochrony środowiska przed odpadami może ulec pogor-

szeniu, gdyż chociażby niska świadomość ekologiczna społeczeństwa o konieczności selektywnego zbierania odpadów może spowodować zwiększenie ilości dzikich wysypisk odpadów.

Nie inwestowanie w nowoczesne technologie dotyczące gospodarki odpadami oraz przewidywane zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów w kolejnych latach (bez zwiększenia skuteczności selektywnego zbierania odpadów) mogą spowodować wcześniejsze „przepełnienie” istniejących składowisk, odbierających obecnie i w przyszłości odpady komunalne z terenu powiatu bielskiego. Głównym skutkiem środowiskowym takiego scenariusza byłoby zmniejszenie wolnej przestrzeni poprzez lokalizację nowych składowisk, jak również zwiększenie zagrożenia, jakości wód podziemnych.

Podsumowując, niewdrożenie założeń Aktualizacji Planu spowoduje dalsze pogarszanie się stanu środowiska pogłębiając istniejące już niekorzystne oddziaływania. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji założeń Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego są następujące:

- zwiększona emisja pyłów i gazów do atmosfery, pogorszenie, jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, gleby, straty w bioróżnorodności – wynik powstawania „dzikich wysypisk śmieci”,
- spalanie odpadów w paleniskach domowych, niewłaściwie postępowanie z odpadami zawierającymi azbest,
- nadmierne wykorzystywanie zasobów naturalnych – nie stosowanie w procesach produkcyjnych technologii wykorzystujących odpady, jako surowiec i technologii małodopadowych,
- niszczenie zasobów leśnych – występowanie „dzikich wysypisk odpadów”,
- degradacja krajobrazu – nadmierne wypełnianie istniejących składowisk i budowa nowych,
- negatywne oddziaływanie na wszystkie komponenty środowiska, wynikające z niewłaściwego postępowania z wytwarzanymi odpadami niebezpiecznymi,

Taki stan środowiska będzie negatywnie wpływał na zdrowie i standard życia ludzi.

6. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, JAKO CAŁOŚĆ I NA POSZCZEGÓLNE JEGO KOMPONENTY, W TYM ODDZIAŁYWANIE BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano wszystkie zadania ujęte do realizacji w ramach poszczególnych celów w PGO dla powiatu bielskiego.

Założone w Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami cele i podstawowe kierunki działań zmierzają do osiągnięcia celów ustalających zarówno terminy, jak i ilości odzyskiwanych, poddawanych recyklingowi, wykorzystanych i unieszkodliwianych odpadów.

Realizacja Planu będzie miała wpływ przede wszystkim na:

- zwiększenie stopnia obsługi mieszkańców w zakresie zbiórki odpadów zmieszanych i wyeliminowanie niekontrolowanego usuwania odpadów do środowiska
- zwiększenie ilości odzysku odpadów opakowaniowych uzyskanych poprzez system selektywnej zbiórki
- zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku odpadów w Wilkowicach jak i na składowiskach poza terenem powiatu (w tym głównie w Bielsku – Białej) i wydłużenie czasu ich eksploatacji
- ograniczenie ilości odpadów ulegających biodegradacji deponowanych na składowiskach zlokalizowanych w powiecie
- system zbiórki odpadów wielkogabarytowych przyczyni się do zmniejszenia liczby „dzikich wysypisk”, co z kolei przyczyni się do ochrony powierzchni ziemi i wód
- usuwanie z odpadów komunalnych odpadów niebezpiecznych pociągnie za sobą poprawę stanu wód podziemnych i powierzchniowych oraz zapewni ochronę powierzchni ziemi
- wprowadzenie zorganizowanego systemu usuwania odpadów budowlanych doprowadzi do poprawy stanu powierzchni ziemi poprzez wyeliminowanie niekorzystnego oddziaływania składników niebezpiecznych zawartych w odpadach pochodzących z: farb, azbestowych izolacji rurociągów i rur kanalizacyjnych, powłok malarskich, itp.

Wpływ tego Planu na środowisko naturalne, jak każde przedsięwzięcie jest uzależniony od jego faktycznej realizacji. Poniżej wykazano potencjalny wpływ realizacji Aktualizacji Planu na niektóre sektory środowiska, wykazując jego oddziaływanie w skali globalnej z wykorzystaniem wiedzy o obiegu materii w przyrodzie i znajomości ekologii.

6.1. Oddziaływanie na litosferę (powierzchnia terenu, rzeźba terenu, gleby)

Wymienione w Aktualizacji Planu zadania do realizacji, określone w celach krótko i długoterminowych, jeżeli tylko zostaną zrealizowane, spowodują poprawę stanu środowiska. To

spowoduje ograniczenie negatywnego wpływu powstających odpadów na powierzchnię ziemi. Wprowadzenie lub kontynuowanie segregacji odpadów, w tym także eliminowanie ze strumienia odpadów zmieszanych odpadów niebezpiecznych, spowoduje ograniczenie ich agresywności. Wszystkie zadania sygnalizowane w Aktualizacji Planu, jeżeli zostaną wykonane, będą miały pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi pozbawiając ją negatywnego wpływu np. od dzikich wysypisk śmieci. Budowa nowych urządzeń na terenie obiektów unieszkodliwiania odpadów nie będzie stanowiła obciążenia powierzchni ziemi. Kontynuacja selektywnej zbiórki odpadów może spowodować w szerszej skali zmniejszenie powierzchni, jaką będą zajmowały składowiska w Wilkowicach oraz w Bielsku - Białej.

6.2. Oddziaływanie na atmosferę (zanieczyszczenia, hałas, promieniowanie elektromagnetyczne i klimat)

Doprowadzenie do wykonywania zadań związanych z gospodarką odpadami może spowodować poprawę stanu czystości atmosfery. Wyeliminowanie ze strumienia odpadów frakcji biologicznych w znaczny sposób spowoduje ograniczenie do atmosfery emisji gazów składowiskowych i spowoduje zmniejszenie efektu cieplarnianego, który w skali globalnej powoduje zmiany klimatyczne, mając tym samym negatywny wpływ na stan środowiska. Segregacja u źródła lub na składowiskach odpadów spowoduje ograniczenie w stosowaniu niektórych rodzajów odpadów jako paliwa zastępczego. Nie należy, więc wykluczać dalszego pozytywnego wpływu realizacji Planu na czystość atmosfery i klimat.

Ponadto wstępnie planowana rekultywacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Wilkowicach (wstępnie planowana na rok 2012), jeżeli zostanie przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi zasadami budowlanymi i zasadami ochrony środowiska, wyeliminuje emisję zanieczyszczeń do atmosfery. Rekultywacja i odgazowanie złoża odpadów zminimalizuje ewentualne możliwości powstania zagrożenia wybuchem biogazu (mieszanki metanu z tlenem) oraz emisję odorów poprzez wykonanie systemu odgazowania złoża odpadów. Spowoduje to także korzystne oddziaływanie na lokalne warunki klimatyczne dzięki zmianie charakteru powierzchni czynnej – granicznej między powierzchnią ziemi a atmosferą.

Funkcjonowanie systemu selektywnej zbiórki odpadów oraz utrzymania porządku i czystości na terenie powiatu spowoduje poprawę stanu czystości powietrza, eliminując źródło zanieczyszczeń, jakim są nieczystości (tzw. „dzikie składowiska odpadów”) na powierzchni ziemi.

Aktualnie wymagania przepisów dotyczących zagospodarowania odpadów prowadzą do przybierających na sile procesów związanych z zamykaniem nieprzystosowanych składowisk. Konsekwencją jest to, iż z miejsc powstawania odpady muszą być transportowane do centralnych składowisk, często zlokalizowanych na dużych odległościach. Z uwagi na niewielkie wykorzystanie ładowności, dużą odległość, bezpośredni transport śmieciarki z reguły wiąże się z wysokimi kosztami. Celowe rozwiązanie problemu stanowi racjonalne rozmieszczenie i budowa stacji przeładunkowych odpadów, tak, aby odpady pochodzące z określonego terenu były prasowane i przekazywane do ekonomicznych systemów transportowych. Działanie stacji przeładunkowej w Czechowicach – Dziedzicach umożliwi zmniejszenie zapotrzebowania na transport odpadów na składowiska, a w konsekwencji odciążenie ruchu drogowego na trasach wywozowych. To z kolei przyczyni się do zmniejszenia emisji do środowiska, związanych z transportem odpadów. Ponadto wytypowanie składowiska w Bielsku – Białej jako centralnego regionalnego składowiska obsługującego wszystkie gminy powiatu bielskiego również wpłynie pozytywnie na stan powietrza atmosferycznego.

ferycznego – jego centralna lokalizacja względem gmin powiatu bielskiego w znacznym stopniu ogranicza długość dróg transportowych odpadów, co wpływa na znaczne ograniczenie emisji substancji do powietrza związanej z ruchem samochodowym (transportującym odpady na składowisko).

6.3. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Realizacja Planu pozwoli zmniejszyć wpływ odpadów na środowisko gruntowo-wodne, ponieważ wyeliminowane zostaną dzikie wysypiska odpadów, powodujące przenikanie zanieczyszczeń do wód gruntowych.

Ponadto wzmiankowane we wcześniejszych rozdziałach prace rekultywacyjne na zamkniętych składowiskach w Czechowicach – Dziedzicach i Kaniowie – Bestwinie, przeprowadzone zgodnie z zatwierdzonymi projektami rekultywacji będą miały pozytywny wpływ na stan środowiska gruntowo – wodnego, gdyż uwzględniają zabezpieczenie środowiska gruntowo – wodnego przed zanieczyszczeniem odciekami oraz zanieczyszczonymi spływami powierzchniowymi z wierzchołki zrehabilitowanych składowisk.

Zwraca się uwagę na zagadnienia związane z ochroną środowiska gruntowo – wodnego, w przypadku realizacji nowych obiektów zagospodarowania odpadów (GPZON, kompostowania w Czechowicach – Dziedzicach oraz stacja przeładunkowa odpadów w Czechowicach – Dziedzicach). W projektach budowlanych oraz na etapie eksploatacji tych obiektów ważnym zagadnieniem jest ochrona środowiska gruntowo – wodnego – w przypadku tych obiektów konieczne jest uwzględnienie takich rozwiązań projektowych, które uniemożliwią przedostawanie się zanieczyszczeń (głównie w postaci zanieczyszczonych ścieków i zanieczyszczonych wód deszczowych) do gruntu.

Eliminacja ze strumienia odpadów niebezpiecznych spowoduje brak agresywności odcieków na stan wód gruntowych, w przypadku, kiedy wydostana się one poza urządzenia technologiczne składowiska. Zwiększenie ilości odpadów zbieranych i unieszkodliwianych będzie miało pozytywny wpływ na środowisko gruntowo-wodne.

6.4. Oddziaływanie na biosferę, oddziaływanie na formy ochrony przyrody i krajobrazu

Pozbawienie środowiska naturalnego odpadów, które powinny zostać prawie w całości skierowane na składowisko odpadów, powinno się przyczynić do poprawy stanu przyrody ożywionej. Przyjmując do realizacji zadania wymienione w tym Planie ogranicza się zarówno miejsca jak i ilości oraz rodzaje odpadów, które będzie można spotkać poza obrębem składowisk. To w sposób oczywisty przyczyni się do poprawy stanu przyrody ożywionej. Oszczędności terenu, jakie wynikną w wyniku prawidłowego gospodarowania odpadami mogą spowodować odbudowę w czystych miejscach nowych siedlisk ptaków, owadów, płazów czy gadów.

Prowadzenie segregacji odpadów oraz ich odzysk celem ponownego wykorzystania lub przetworzenia i ponownego wykorzystania spowoduje, że w skali makro będzie się wydobywać mniej surowców lub wykorzystywać mniej dóbr naturalnych środowiska, powodując na przestrzeni wieloleci oszczędności w środowisku naturalnym. Tożsame z tym będzie wytworzenie mniejszej ilości energii potrzebnej do przetwarzania surowców i mniejsze zużycie wody do wytworzenia nowych produktów.

Wprowadzenie systemów racjonalnego gospodarowania odpadami pozwoli na uniknięcie niekorzystnych zjawisk związanych z brakiem informacji o powstających i unieszkodliwiających odpadach. Brak tego rodzaju informacji powoduje, że znajdujemy odpady w miejscach do tego nieprzygotowanych, a przez to szkodzą one środowisku naturalnemu.

Przewidywana wstępnie rekultywacja składowiska w Wilkowicach (planowana na rok 2012) spowoduje korzystne zmiany w szacie roślinnej i powstanie nowej niszy siedliskowej dla zwierząt. Prowadzone obecnie prace rekultywacyjne składowisk w Czechowicach – Dziedzicach oraz w Kaniowie – Bestwinie również spowodują korzystne zmiany w szacie roślinnej i powstanie nowych nisz siedliskowych dla zwierząt.

Budowa stacji przeładunkowej w Czechowicach – Dziedzicach nie spowoduje negatywnego oddziaływania na szatę roślinną - będzie się odbywać na terenie, na którym nie zidentyfikowana istotnych siedlisk przyrodniczych.

Transport odpadów z terenu gmin powiatu bielskiego i przez teren gmin do stacji przeładunkowej w Czechowicach – Dziedzicach oraz na regionalne składowisko w Bielsku – Białej (i towarzyszącej mu infrastrukturze z zakresu gospodarowania odpadami) nie spowoduje istotnego, zauważalnego oddziaływania na biosferę. Motoryzacyjne zanieczyszczenia atmosfery są związkami toksycznymi, powodującymi osłabienie fotosyntezy, degradację chlorofilu, zakłócenia w transpiracji i oddychaniu, przebarwienia, chlorozę, nekrozę liści, szybsze ich starzenie, upośledzenie wzrostu oraz zmniejszenie odporności na choroby i szkodniki. Tego typu oddziaływanie transportu odpadów będzie znikome w porównaniu z ruchem pozostałych pojazdów samochodowych na terenie powiatu.

Głównymi elementami – zadaniem inwestycyjnym mającym potencjalny negatywny wpływ na formy ochrony przyrody (w tym na obszary NATURA 2000) oraz na krajobraz – realizowanym w oparciu o analizowaną Aktualizację Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego będzie stacja przeładunkowa w Czechowicach – Dziedzicach oraz rekultywacja składowiska w Wilkowicach.

Dla planowanych realizacji: Stacji Przeładunkowej w Czechowicach – Dziedzicach oraz rekultywacji składowiska w Wilkowicach (ze względu na ich charakter) zostaną wykonane „Raporty o oddziaływaniu na środowisko”. W ramach tych opracowań będzie również przeprowadzona analiza potencjalnego oddziaływania tych przedsięwzięć na obszary NATURA 2000 zlokalizowane w granicach powiatu bielskiego lub innych znajdujących w zasięgu potencjalnego oddziaływania przedsięwzięć. Wstępnie, na obecnym etapie planowania przedsięwzięć można stwierdzić, iż obszary NATURA 2000 zlokalizowane w granicach powiatu bielskiego są zbyt oddalone, aby wpływ planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych na był możliwy. Projektowane przedsięwzięcia w żadnym elemencie nie będą miały wpływu na strukturę obszarów NATURA 2000. Inwestycje nie naruszają siedlisk przyrodniczych i nie wpłyną znacząco na gatunki zamieszczone w załącznikach do Dyrektywy siedliskowej i ptasiej. Tereny, na których zlokalizowane zostaną przedsięwzięcia (a w przypadku składowiska w Wilkowicach podlegającego rekultywacji, składowisko zlokalizowane jest poza obszarem NATURA 2000) nie przecinają obszarów Natura 2000, mogą jedynie w niewielkim stopniu zwiększyć ruch na drogach w pobliżu obszarów. Potencjalne kolizje zwierząt z pojazdami nie mogą mieć znaczącego oddziaływania. Ruch obecnie jest znaczny, a przedsięwzięcia nie wprowadzą pod tym względem istotnych zmian. Dotyczy to również barier w migracji zwierząt, jakie stwarzają obecnie drogi.

Podsumowując, wdrożenie aktualizacji „Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego” nie stwarza zagrożenia dla ustanowionych na jego obszarze form ochrony przyrody. W nawiązaniu do pozytywnej oceny skutków środowiskowych i krajobrazowych wdrożenia

„Planu...” zdecydowanie pozytywna jest także prognoza jego oddziaływania na formy ochrony przyrody i krajobrazu. Przede wszystkim poprawi się stan czystości środowiska w ich otoczeniu, zwiększeniu ulegną walory krajobrazowe i wzrośnie ich atrakcyjność rekreacyjna.

Na obszarach poszczególnych gmin powiatu znajdują się także pomniki przyrody. Utrzymanie porządku i czystości na terenie gmin przyczyni się do polepszenia warunków ich wegetacji oraz poprawi estetykę ich fizjonomicznego otoczenia.

6.5. Oddziaływanie na ekologiczne warunki życia ludzi

Ekologiczne warunki życia ludzi określone są każdorazowo przez (Przewoźniak 2002):

- stan czystości środowiska (warunki aerosanitarne i akustyczne, wody, powierzchnia ziemi)
- jakość wody pitnej i produktów spożywczych
- warunki bioklimatyczne
- przyrodnicze zjawiska katastroficzne
- powierzchnię i jakość przyrodniczych terenów rekreacyjnych
- walory krajobrazowe środowiska przyrodniczego

Jak wykazano wcześniej wdrożenie „Planu gospodarki odpadami dla powiatu bielskiego” spowoduje poprawę stanu czystości środowiska, co poprawi ekologiczne warunki życia ludzi w powiecie. Lokalne uciążliwości mogą wzrosnąć wzdłuż głównych dojazdów do stacji przeładunkowej w Czechowicach – Dziedzicach oraz na drogach dojazdowych do składowiska odpadów w Bielsku - Białej (motoryzacyjne zanieczyszczenia atmosfery i hałas komunikacyjny).

Wdrożenie „Planu...” nie spowoduje pogorszenia jakości wody pitnej i produktów spożywczych.

Jak wykazano we wcześniej rozdziale wdrożenie „Planu...” spowoduje lokalnie poprawę warunków klimatycznych.

Wdrożenie „Planu...” nie spowoduje powstania lub intensyfikacji przyrodniczych zjawisk katastroficznych.

Wdrożenie „Planu...” nie spowoduje negatywnego oddziaływania na powierzchnię i jakość przyrodniczych terenów rekreacyjnych.

Wdrożenie „Planu...”, przede wszystkim w wyniku zwiększenia skuteczności zbierania odpadów oraz zwiększenia skuteczności selektywnej zbiórki odpadów spowoduje poprawę walorów krajobrazowych obszaru powiatu.

Reasumując, wdrożenie „Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego” spowoduje zauważalną, wyraźną poprawę ekologicznych warunków życia ludzi w gminach powiatu bielskiego.

6.6. Podsumowanie potencjalnego oddziaływania Aktualizacji „Planu” na środowisko

Głównym celem prognozy jest określenie możliwych skutków i oddziaływań na środowisko, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego. Analizę przeprowadzono dla wszystkich grup odpadów.

Podstawowym elementem poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi jest podniesienie sprawności systemów zbierania odpadów z jednoczesnym zapewnieniem ich odzysku i unieszkodliwiania.

Poniższa tabela przedstawia wpływ działań w zakresie gospodarki odpadami w Planie Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego na poszczególne elementy środowiska. Analizę przeprowadzono przy uwzględnieniu stanu wprowadzenia określonych działań.

Tabela 2 Wpływ kierunków działań określonych dla odpadów komunalnych w aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego, na poszczególne elementy środowiska

Główne kierunki działania	Elementy środowiska						
	powietrze	wody powierzchniowe i podziemne	gleby	zasoby leśne	bioróżnorodność	krajobraz	zdrowie ludzi
Objęcie wszystkich mieszkańców powiatu zorganizowaną zbiórką odpadów; pokrycie działalnością firm wywozu odpadów 100% obszaru regionu; kontrola zawierania umów na wywóz i ich przestrzeganie	+	+	+	+	+	+	+
Rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych – wyposażenie punktów zbiórki o gospodarstw domowych w pojemniki/worki do selektywnej zbiórki odpadów	+	+	+	+	+	+	+
rozwój selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych, wielkogabarytowych i niebezpiecznych	+	+	+	+	+	+	+
budowa i organizacja gminnych punktów zbiórki odpadów	+	+	+	+	+	-	+

dów (GPZON) na terenie gmin powiatu oraz włączenie do sieci GPZON w Bielsku - Białej							
budowa obiektów zagospodarowania odpadów komunalnych (kompostownia oraz stacja przeładunkowa) ewentualna lokalizacja w Czechowicach - Dziedzicach	+	+	+	+	+	-	+
Rozwój działań związanych z usuwaniem azbestu z terenu gmin powiatu	+	+	+	+	+	+	+
Rozwój działań edukacyjnych w zakresie selektywnej zbiórki odpadów i ograniczenia ich powstawania	+	+	+	+	+	+	+
Wspomaganie akcji porządkowych (w tym likwidacja dzikich wysypisk śmieci)	+	+	+	+	+	+	+

„+” – pozytywne oddziaływanie

„-” – negatywne oddziaływanie

Wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów ulegających biodegradacji i niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych bardzo korzystnie wpłynie na stan środowiska w powiecie bielskim.

Przyczyni się to do zmniejszenia ilości odpadów kierowanych bezpośrednio na składowiska, poprzez poddawanie ich w pierwszej kolejności procesom odzysku.

Ponadto objęcie wszystkich mieszkańców powiatu zorganizowanym zbieraniem odpadów wyeliminuje zjawisko niekontrolowanego pozbywania się odpadów, przeciwdziałać będzie powstawaniu dzikich „wysypisk śmieci”. Jednakże powodzenie tych działań wymaga wdrożenia odpowiednich instrumentów finansowych, właściwej kontroli i nadzoru nad jednostkami odpowiedzialnymi za realizację tych zadań a także wykonanie działań zgodnie z określonymi terminami.

Nie bez znaczenia jest tutaj przeprowadzenie szeroko zakrojonej akcji edukacyjno – informacyjnej wśród społeczeństwa. W zależności od przyjętych rozwiązań organizacyjnych i technicznych w zakresie zbiórki odpadów komunalnych można prognozować poprawę warunków środowiska. Wzrost ilości zbiórki odpadów, które można ponownie wykorzystać będzie pozytywnie wpływał na ograniczenie degradacji gleb i zasobów leśnych.

W Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego przedstawiono działania, z określeniem terminu ich realizacji, które mają na celu poprawę sytuacji w zakresie gospo-

darki odpadami komunalnymi. Realizacja zadań powinna korzystnie wpłynąć na stan środowiska i jednocześnie zdrowie ludzi.

W zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne z sektora gospodarczego należy dążyć do stosowania takich metod gospodarowania odpadami niebezpiecznymi, aby wyeliminować ich unieszkodliwianie poprzez składowanie oraz przeprowadzić kontrolę istniejącego systemu zbierania.

Jednym z głównych problemów związanych z gospodarką odpadami niebezpiecznymi na terenie powiatu są odpady zawierające azbest. Są jeszcze gminy, które nie przeprowadziły inwentaryzacji azbestu na swoim terenie. Działania zaproponowane w tym zakresie w Aktualizacji Planu wpłyną korzystnie na stan środowiska w powiecie. W przypadku braku realizacji w/w zadań może nastąpić zanieczyszczenie środowiska oraz zagrożenie dla zdrowia ludzi poprzez niewłaściwe usuwanie azbestu. Likwidacja odpadów zawierających azbest przyczyni się nie tylko do poprawy prawie wszystkich komponentów środowiska (powietrze, wody podziemne i powierzchniowe, krajobraz, gleba), ale również do poprawy bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

Potencjalnym zagrożeniem dla środowiska są odpady niebezpieczne występujące w strumieniu odpadów komunalnych, które dziś w większości trafiają na składowiska odpadów. Prowadzenie stałej edukacji i informacji dotyczącej konieczności selektywnego zbierania tych odpadów ze wskazaniem miejsc ich odbioru a także pokazującej szkodliwość ich oddziaływania na zdrowie i środowisko w przypadku niewłaściwego postępowania, oprócz funkcjonowania instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, powinno w rezultacie przyczynić się do znaczącej poprawy stanu środowiska w powiecie.

6.7. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji aktualizowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Przeprowadzona analiza obecnego systemu gospodarki odpadami w powiecie bielskim pozwala stwierdzić, że oddziałuje on negatywnie na prawie wszystkie komponenty środowiska. Zaproponowane rozwiązania w zakresie poprawy tej sytuacji mają zmienić ten niekorzystny trend.

Realizacja konkretnych działań naprawczych może jednak w pewnych przypadkach, np. przy budowie Stacji Przetłokowej i kompostowni w Czechowicach – Dziedzicach oraz przy budowie gminnych GPZON, niekorzystnie oddziaływać na środowisko. Z tego też względu należy zwrócić szczególną uwagę na procesy projektowania inwestycji, wybór technologii i przeprowadzenie bardzo dokładnej analizy oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć. W trakcie projektowania inwestycji należy rozważyć różne warianty wykonania tych inwestycji, w tym warianty lokalizacyjne, technologiczne i wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływał na środowisko. Ponadto bardzo ważna będzie na etapie eksploatacji właściwa kontrola i określony poziom systemów monitorowania ich pracy.

W zakresie minimalizacji wytwarzania odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne w sektorze gospodarczym ważne znaczenie będzie miało wdrożenie najlepszych dostępnych technik BAT i uzyskanie przez niektóre zakłady pozwoleń zintegrowanych. Skutkować to będzie ograniczeniem negatywnego oddziaływania na środowisko instalacji.

Ponadto należy zadbać, aby na etapie budowy nowych instalacji podjąć takie działania i środki, które spowodują, że realizowany projekt jak najmniejszym stopniu będzie oddziaływał na środowisko a tym samym zdrowie ludzi.

7. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W AKTUALIZOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIK LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Prognoza oddziaływania na środowisko Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego jest dokumentem wspomagającym ten plan, gdyż wskazuje na ewentualne zagrożenia wynikające z niepełnej jego realizacji.

W ramach realizacji „Planu” rozważano kilka wariantów docelowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie powiatu bielskiego:

- Wariant I – bazuje na przyjęciu wspólnych rozwiązań z gminą Bielsko-Biała. Zasadniczym plusem skojarzonej gospodarki odpadowej jest centralne położenie miasta Bielska-Białej względem gmin powiatu, co w istotny sposób wpłynie na skrócenie dróg transportu odpadów. Równie ważne znaczenie ma fakt dysponowania przez miasto Bielsko-Biała odpowiednimi terenami dla lokalizacji zakładu utylizacji odpadów wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną. Istotnym czynnikiem przemawiającym za realizacją tego wariantu są także ułatwienia we wspólnym finansowaniu planowanego przedsięwzięcia, wynikające z jego regionalnego charakteru i liczby mieszkańców (ponad 300 tys.)
- Wariant II - zakłada utworzenie własnego powiatowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Podstawą jego funkcjonowania jest zakład utylizacji i unieszkodliwiania odpadów. Realizacja kompleksu gospodarki odpadowej wymaga odpowiednich terenów, zlokalizowanych poza obszarami zwartej zabudowy mieszkaniowej i spełniających wymogi ochrony środowiska oraz akceptowanych przez lokalną społeczność. Przy czym istotnym utrudnieniem w funkcjonowaniu systemu jest niekorzystny układ przestrzenny gmin wchodzących w skład powiatu, skupionych wokół miasta Bielsko-Białą. Niewątpliwie będzie to miało negatywny wpływ na koszty transportu odpadów
- Wariant III - jest przedłużeniem istniejących rozwiązań gospodarki odpadowej poszczególnych gmin powiatu. Stanowi on alternatywę „zerową”, powstałą w przypadku braku możliwości utworzenia wspólnego powiatowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Jest to zdecydowanie najmniej korzystne rozwiązanie pod względem ekonomicznym, a jednocześnie nie pozwala na prowadzenie stałej, stabilnej polityki odpadowej na terenie powiatu. Oznacza to, że w każdej chwili zewnętrzni odbiorcy odpadów mogą odmówić ich przyjmowania, co może spowodować zagrożenie sanitarno-środowiskowe z uwagi na brak innych możliwości kontrolowanego unieszkodliwiania odpadów w niektórych gminach powiatu.

Na podstawie analiz wskazano, że wybór wariantu I zapewniłby jego uczestnikom optymalne warunki prowadzenia gospodarki odpadami, pozwalające na prawidłową realizację zadań własnych gmin. Wspólna budowa obiektów gospodarki odpadami w Bielsku-Białej pozwala na kompleksowe rozwiązywanie zadań gospodarki odpadowej. Jednocześnie sta-

nowi gwarancję, że zostaną one prawidłowo dobrane, zarówno w zakresie gospodarki odpadami biodegradowalnymi, opakowaniowymi, budowlanymi, a także niebezpiecznymi wydzielanymi ze strumienia odpadów komunalnych Ponadto Gminy prowadzące wspólnie zadania gospodarki odpadowej nie będą narażone na koniunkturalne wahania cenowe firm zewnętrznych, oferujących swoje usługi w zakresie unieszkodliwiania odpadów. Kierowanie odpadów z terenu Gmin do wspólnego miejsca odzysku i unieszkodliwiania zapewnia pełną kontrolę ich strumienia, bez względu na liczbę przewoźników prowadzących zbiórkę. Pozwoli to na dokumentowanie rzeczywistej realizacji zadań własnych Gmin w zakresie gospodarki odpadami tj. ilości i rodzajów odpadów poddanych odzyskowi i recyklingowi oraz zdeponowanych na składowisku.

8. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Biorąc pod uwagę lokalizację powiatu, nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko. Transgraniczne oddziaływanie może jedynie wystąpić w przypadku transgranicznego przemieszczania odpadów. Jednak na każdy międzynarodowy obrót odpadów, potrzebne jest zezwolenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska oraz spełnienie szeregu innych wymagań prawnych, mających na celu zmniejszenie ewentualnego wystąpienia negatywnych skutków takiego przemieszczania.

9. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego została opracowana zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego zgodny jest z polityką ekologiczną państwa, Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2010, Planem Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego, Programem Ochrony Środowiska dla powiatu bielskiego, jak również odpowiada aktualnie obowiązującym wymaganiom stawianym planom gospodarki odpadami.

Do przeprowadzenia w ramach aktualizacji „Planu” analizy stanu gospodarki odpadami zostały wykorzystane w głównej mierze dane przekazane przez Starostwo Powiatowe w Bielsku – Białej, dane z poszczególnych gmin powiatu oraz zgromadzone przez GIOŚ i WIOŚ, w tym również przygotowane w ostatnich latach opracowania. Jako rok bazowy został przyjęty rok 2008.

Prognoza oddziaływania na środowisko Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego została przeprowadzona w celu określenia wpływu na środowisko założonych w nim celów i zadań zarówno krótko i długoterminowych. W Prognozie przeanalizowano zakres, zawartość i cele przedstawione w Planie i określono, że są one zgodne z wojewódzkimi, krajowymi i międzynarodowymi dokumentami odnoszącymi się do gospodarki odpadami. Szczegółowo porównano zgodność celów i zadań Planu z Planem Gospodarki Odpadami dla województwa śląskiego.

Analiza diagnozy stanu istniejącego w zakresie gospodarki odpadami przedstawiona w Projekcie Planu wykonana została w sposób zgodny ze stanem faktycznym przy wykorzystaniu dostępnych danych. Na jej podstawie określono możliwe niepożądane dla środowiska skutki obecnego stanu gospodarki odpadami w powiecie bielskim.

W Prognozie określono, że przedstawione w Projekcie aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego cele i działania mają szansę na realizację pod warunkiem prawidłowego wdrożenia funkcjonowania zaproponowanego systemu gospodarki odpadami, podjęcia współpracy pomiędzy jednostkami odpowiedzialnymi za poszczególne elementy systemu, zachowania terminowości realizacji określonych inwestycji a także wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców, którzy aktywnie będą uczestniczyć w tym systemie.

Realizacja zaplanowanych zadań znacząco wpłynie na poprawę stanu środowiska w powiecie (m.in. poprawa stanu powietrza atmosferycznego, jakości wód podziemnych i powierzchniowych, zahamuje degradację gleb i straty w bioróżnorodności) i zmniejszy niekorzystne oddziaływania na środowisko, które występują obecnie.

Wdrożenie „Planu...” spowoduje poprawę stanu czystości środowiska w powiecie, zwłaszcza w zakresie stanu powierzchni ziemi i czystości środowiska wodnego.

Wdrożenie „Planu...” spowoduje zauważalną, wyraźną poprawę ekologicznych warunków życia ludzi w powiecie.

Wdrożenie „Planu...” nie spowoduje negatywnego oddziaływania na użytkowe zasoby środowiska przyrodniczego, a w odniesieniu do niektórych z nich, zwłaszcza zasobów rekreacyjnych i wodnych poprawi ich jakość.

Zdecydowanie pozytywna jest prognoza oddziaływania „Planu...” na formy ochrony przyrody i pomniki przyrody ustanowione w powiecie bielskim. Przede wszystkim poprawi się stan czystości środowiska w otoczeniu, zwiększeniu ulegną walory krajobrazowe i wzrośnie ich atrakcyjność rekreacyjna.

Wdrożenie „Planu...” nie stwarza jakiegokolwiek zagrożenia dewaloryzacji przyrody i krajobrazu powiatu bielskiego.

W Prognozie określono działania, jakie należy podjąć w celu zminimalizowania ewentualnych negatywnych skutków mogących wystąpić przy realizacji założeń Aktualizacji Planu. W przypadku zaproponowanych działań, wpływających korzystnie na środowisko, proponowanie rozwiązań alternatywnych było nieuzasadnione.

Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu bielskiego nie zawiera rozwiązań, które mogłyby prowadzić do transgranicznych oddziaływań na środowisko.